

ЗВІТ ПРО РОБОТУ УКРДЕРЖАРХІВУ, АРХІВНИХ УСТАНОВ І СПЕЦІАЛЬНИХ УСТАНОВ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ У 2022 РОЦІ ТА ПРІОРИТЕТИ УКРДЕРЖАРХІВУ НА 2023 РІК

Державна архівна служба України, державні архівні установи України та спеціальні установи страхового фонду документації у 2022 році спрямовували свою діяльність на реалізацією державної політики у сфері архівної справи, діловодства, створення і функціонування державної системи страхового фонду документації.

Основні пріоритетні напрямки діяльності Укрдержархіву, державних архівних установ України та спеціальних установ страхового фонду документації на 2022 рік:

- «відкриті архіви», прозора, зрозуміла та ефективна комунікація з партнерами та стейкхолдерами;
- ефективне формування та забезпечення збереженості Національного архівного фонду як складової світової культурної спадщини;
- забезпечення сталого розвитку та підтримка потенціалу державної системи страхового фонду документації;
- цифровізація архівів та установ страхового фонду документації як фактор зростання економіки України, попиту на інформаційні ресурси і послуги.

З метою реалізації пріоритетних завдань, Укрдержархів, архівні установи, спеціальні установи страхового фонду документації протягом 2022 року спрямовували свою діяльність за наступними напрямками.

1. ЗАКОНОТВОРЧА ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Державною архівною службою України у 2022 році проведена робота з розробки, перегляду та вдосконалення чинних законодавчих актів, нормативно-правових актів з питань архівної справи, діловодства та страхового фонду документації.

В 2022 році Укрдержархівом розроблено 26 проєктів нормативно-правових актів: 2 законопроєкти, 10 проєктів постанов Кабінету Міністрів України, 14 проєктів наказів Міністерства юстиції України з питань архівної справи, діловодства, створення страхового фонду документації.

До Міністерства юстиції України подано:

проєкти Законів України:

«Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення строків тимчасового зберігання виборчої документації та документації з всеукраїнського референдуму»;

«Про внесення змін до Закону України «Про страховий фонд документації України» щодо здійснення державного нагляду (контролю)»;

проєкти постанов Кабінету Міністрів України:

«Про затвердження Інструкції з порядку ведення діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади та місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації»;

«Про внесення змін до Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію»;

«Про оптимізацію системи центральних державних архівів»;

«Про внесення змін до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану»;

«Про затвердження Положення про порядок використання страхового фонду документації України»;

«Про затвердження Положення про порядок використання страхового фонду документації України в умовах особливого періоду»;

«Про затвердження Порядку створення та формування страхового фонду документації для забезпечення виробництва продукції мобілізаційного призначення, проведення аварійно-рятувальних та відбудовних робіт під час ліквідації наслідків стійного лиха, аварії та катастрофи підприємств, установ та організацій паливно-енергетичного комплексу»;

«Про внесення змін до пункту 4 Положення про Державну архівну службу України щодо основних функцій з питань цивільного захисту»;

«Про внесення змін до пункту 5 Положення про Державну архівну службу України»;

«Про внесення змін до Порядку ведення Державного реєстру документів страхового фонду документації України»;

проекти наказів Міністерства юстиції України:

«Про внесення змін до Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів»;

«Про внесення змін до Положення про Центральну експертно-перевірну комісію Державної архівної служби України»;

«Про внесення змін до Правил роботи архівних установ України» (2 проекти наказів);

«Про затвердження Положення про конкурс наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії»;

«Про затвердження Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що виконуватимуться науково-дослідними інститутами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України, за рахунок коштів державного бюджету у 2022 – 2024 роках»;

«Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності Державної архівної служби України у сфері архівної справи та страхового фонду документації»;

«Про затвердження Положення про Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки»;

«Про затвердження Положення про Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів»;

«Про внесення змін до Порядку користування документами Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам»;

«Про внесення змін до Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду»;

«Про внесення змін до Правил пожежної безпеки для архівних установ України»;

«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України» (2 проекти наказів: один – у сфері СФД, другий – у сфері архівної справи);

«Про затвердження форми та опису Заявки на забезпечення копіями документів страхового фонду документації України та форми Завдання на виготовлення копій документів страхового фонду документації України».

З підготовлених у 2022 році Укрдержархівом 26 проєктів нормативно-правових актів прийнято:

4 постанови Кабінету Міністрів України:

«Про внесення змін до Положення про Державну архівну службу України», постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2022 року № 694;

«Про внесення змін до Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію», постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 710;

«Про оптимізацію системи центральних державних архівів», постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 року № 732;

«Про затвердження Положення про використання страхового фонду документації України», постанова Кабінету Міністрів України від 01 листопада 2022 року № 1229;

11 наказів Міністерства юстиції України:

«Про внесення змін до Положення про Центральну експертно-перевірну комісію Державної архівної служби України», наказ Міністерства юстиції України від 27.04.2022 № 1641/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28.04.2022 за № 463/37799;

«Про внесення змін до Порядку користування документами Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам», наказ Міністерства юстиції України від 08.04.2022 № 1398/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.04.2022 за № 399/37735;

«Про внесення змін до Правил роботи архівних установ України», наказ Міністерства юстиції України від 18.04.2022 № 1499/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19.04.2022 за № 435/37771;

«Про затвердження Положення про Конкурс наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії», наказ Міністерства юстиції України від 03.06.2022 № 2211/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.06.2022 за № 604/37940;

«Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності Державної архівної служби України у сфері архівної справи та страхового фонду документації», наказ Міністерства юстиції України від 17.10.2022 № 4559/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18.10.2022 за № 1267/38603;

«Про внесення змін до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що виконуватимуться науководослідними інститутами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України, за рахунок коштів державного бюджету у 2022 – 2024 роках», наказ Міністерства юстиції України від 07.06.2022 № 2250/5;

«Про внесення змін до Правил роботи архівних установ України», наказ Міністерства юстиції України від 25.10.2022 № 4748/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 26.10.2022 за № 1321/38657;

«Про затвердження Положення про Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки», наказ Міністерства юстиції України від 21.07.2022 № 3061/5;

«Про затвердження Положення про Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів», наказ Міністерства юстиції України від 21.07.2022 № 3062/5;

«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України», наказ Міністерства юстиції України від 13 вересня 2022 року № 3844/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 вересня 2022 року за № 1055/38391;

«Про затвердження форми та опису Заявки на забезпечення копіями документів страхового фонду документації України та форми Завдання на виготовлення копій документів страхового фонду документації України», наказ Міністерства юстиції України від 26 грудня 2022 року № 5818/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2022 року за № 1683/39019.

Крім того, в 2022 році прийнято 3 нормативно-правових акти, проекти яких були підготовлені в минулі роки, а саме:

постанова Кабінету Міністрів України від 07 липня 2022 року № 774 «Про внесення зміни до пункту 3 переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»;

2 накази Міністерства юстиції України:

«Про затвердження Змін до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях», наказ

Міністерства юстиції України від 21.04.2022 № 1581/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.04.2022 за № 446/37782;

«Про затвердження Змін до Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання», наказ Міністерства юстиції України від 14.10.2022 № 4527/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.10.2022 за № 1252/38588.

Опрацьовано 37 проєктів нормативно-правових актів, що надійшли на погодження від міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

3 проєкти Законів України:

«Про захист персональних даних»;

«Про особливості припинення за рішенням власника державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі»;

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності»;

17 проєктів постанов Кабінету Міністрів України:

«Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 02 листопада 2011 р. № 1134»;

«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 1993 р. № 637»;

«Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

«Про реалізацію експериментального проєкту щодо збирання даних для підтримки прийняття управлінських рішень»;

«Про внесення змін у додаток до Порядку виплати надбавки за вислугу років працівникам державних і комунальних архівних установ»;

«Про внесення змін до Положення про Музейний фонд України»;

«Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування»;

«Про визначення органу, уповноваженого на видачу довідок про розмір грошового забезпечення, для перерахунку пенсій особам начальницького та рядового складу податкової міліції та підготовку і подання до органів, що призначають пенсії, необхідних документів»;

«Питання ведення трудових книжок» та проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про скасування наказу Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29 липня 1993 р. № 58»;

«Про затвердження Стратегії розвитку кіно в Україні до 2027 року»;

«Деякі питання реалізації Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг»;

«Про затвердження Положення про технічне прикриття найважливіших об'єктів і споруд оборонного значення у сферах централізованого питного

водопостачання та водовідведення, централізованого тепlopостачання в особливий період та у разі виникнення надзвичайних ситуацій у мирний час»;

«Про реалізацію експериментального проекту щодо збирання даних для підтримки прийняття управлінських рішень»;

«Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг»;

«Деякі питання створення та функціонування державних електронних платформ ведення публічних електронних реєстрів з використанням програмного забезпечення інформаційної системи «Програмна платформа для розгортання та супроводження державних електронних реєстрів»;

«Про затвердження переліку категорій працівників, яким може бути надано службові жилі приміщення, та Порядку надання службових жилих приміщень і користування ними»;

«Про утворення Організаційного комітету з підготовки і проведення заходів у зв'язку з 90-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні»;

8 проєктів розпоряджень Кабінету Міністрів України:

«Про затвердження плану заходів на 2022-2024 роки щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки»;

«Про затвердження плану дій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з деокупації територіальної громади»;

«Про затвердження плану заходів з підготовки та відзначення Дня Української Державності»;

«Про затвердження Плану комплектування Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту слухачами із числа керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, на 2023 рік»;

«Про внесення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»;

«Про визначення суб'єктів управління окремим індивідуально визначеним майном»;

«Про затвердження Плану заходів на 2022 рік щодо переведення публічних послуг в електронну форму»;

«Про затвердження Плану заходів на 2022 – 2023 роки щодо переведення публічних послуг в електронну форму»;

2 проєкти наказів Міністерства юстиції України:

«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань банкрутства»;

«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України»;

а також:

проєкт спільного наказу Міністерства юстиції України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України «Про затвердження Положення про Галузевий державний архів воєнної розвідки»;

проект наказу Міністерства цифрової трансформації України «Про затвердження Методики проведення моніторингу якості надання адміністративних послуг»;

проект наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи»;

проект наказу Міністерства культури та інформаційної політики України «Про затвердження Положення про експертно-перевірну комісію галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті»;

проект спільного наказу Міністерства культури та інформаційної політики та Фонду державного майна України «Про затвердження Методики визначення вартості шкоди та збитків, завданих нерухомим об'єктам культурної спадщини внаслідок збройної агресії Російської Федерації»;

проект спільного наказу Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служби безпеки України «Про взаємодію між Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України і Службою безпеки України при пересиланні матеріалів особових справ військовослужбовців, державних службовців, працівників і осіб, звільнених з військової служби чи роботи»;

проект наказу Управління державної охорони України та Служби безпеки України «Про взаємодію між Управлінням державної охорони України та Службою безпеки України при пересиланні матеріалів особових справ військовослужбовців, державних службовців, працівників і військовозобов'язаних, а також матеріалів особових справ, узятих на архівний облік у галузевих державних архівах цих державних органів»;

проект постанови Правління Національного банку України «Про затвердження Змін до Правил застосування переліку документів, що утворюються в діяльності Національного банку України та банків України»;

проект плану заходів з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2022-2024 роки.

2. ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ, ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА СТАНОМ ДІЛОВОДСТВА, ЕКСПЕРТИЗОЮ ЦІННОСТІ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЮ ДОКУМЕНТІВ В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ, НА ПІДПРИЄМСТВАХ

З метою забезпечення формування Національного архівного фонду документами, що створюють сучасну історію України, на постійне зберігання прийнято 266 746 од. зб., із них: 248 778 од. зб. управлінської документації, 5 759 од. зб. документів особового походження, 12 117 од. зб. науково-технічної документації, 92 од. зб. електронних інформаційних ресурсів, 10 568 од. обл. аудіовізуальних документів.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 року № 732 «Про оптимізацію системи центральних державних архівів» у результаті злиття Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки прийняв документи Центрального державного архіву громадських об'єднань України та Центрального державного архіву зарубіжної україніки: управлінських документів 315725 од. зб. (у 2022 р. – 501 од. зб.); документів особового походження 7147 од.зб. (у 2022 р. – 178 од.зб.); 37 од. зб. науково-технічної документації; 1 од. обл. фотодокументів; 111 од. зб. /330 од. обл. фонових документів, 10 од. обл./4 од. зб. відеодокументів; документи з кадрових питань (особового складу) – 1806 од. зб. (у 2022 р. – 155 од. зб.).

Державними архівами забезпечено приймання на зберігання документів з місцевих виборів: 1597 од. зб. управлінської документації, 513 од. зб. документів з кадрових питань (особового складу), 1749 од. зб. документів тимчасового зберігання, 2 267 пакувань тимчасового зберігання, сформовані 2 колекції.

З початком повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України 24 лютого 2022 року Державна архівна служба ухвалила низку рішень щодо приймання на постійне зберігання, зокрема, документів, зібраних у рамках ініціативного документування подій, пов'язаних із збройною агресією російської федерації проти України.

До Національного архівного фонду за результатами експертизи цінності документів внесено 431 056 од. зб. управлінської документації, 5 693 од. зб. документів особового походження, 12 777 од. зб. науково-технічної документації, 397 од. зб. електронних інформаційних ресурсів, 9 393 од. обл. аудіовізуальних документів.

Від ліквідованих підприємств, установ і організацій державними архівними установами, архівними відділами міських рад прийнято на зберігання 81 917 од. зб. документів з кадрових питань (особового складу).

Найбільше управлінських документів прийнято державними архівами Вінницької, Хмельницької, Полтавської, Тернопільської, Одеської областей; особового походження – ЦДАМЛМ України, Державним архівом Одеської області;

науково-технічної документації – ЦДНТА України;

аудіовізуальних документів – ЦДАЕА, державними архівами Дніпропетровської, Житомирської областей.

Експертно-перевірними комісіями державних архівів (експертними комісіями архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад) погоджено:

описи з кадрових питань (особового складу) – на 417 821 од. зб.;

номенклатури справ 3 889 установ – джерел формування Національного архівного фонду та установ, у діяльності яких не утворюються документи Національного архівного фонду.

Упродовж 2022 року здійснено науково-технічне опрацювання 4 195 028 од. зб.:

державними архівними установами, архівними відділами міських рад 321 874 од. зб. (8% від загальної кількості опрацьованих документів);

трудовими архівами 33 441 од. зб. (0,8%);
власними силами підприємств, установ і організацій 3 660 599 од. зб. (87,2%);

приватними підприємствами (підприємцями) 179 648 од. зб. (4%).

Із них на договірних засадах державними архівами, архівними відділами райдержадміністрацій та міських рад проведено науково-технічне опрацювання 153 055 од. зб. усіх видів документів.

З метою удосконалення роботи з документами в установах, організаціях, на підприємствах, що перебувають у зоні комплектування відповідної архівної установи, державними архівами, архівними відділами райдержадміністрацій та міських рад проведено 894 перевірки роботи служб діловодства, експертних комісій та архівних підрозділів, 11 оглядів роботи архівних підрозділів і служб діловодства юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду, 702 заходи з підвищення кваліфікації.

Державними архівами проведено грошову оцінку 36 документів Національного архівного фонду: ЦДАВО України – 23, ЦДІАЛ України – 11, ЦДІАК України – 1, Державний архів Хмельницької області – 1.

В Україні станом на 01.01.2023 зареєстровано 17 приватних архівів, засновані фізичними особами та юридичними особами приватного права, в яких зберігається 5 121 фонд, якими опікуються 102 працівники. Площа приватних архівів складає 17768,61 кв. м.

Приватні архіви зберігають понад 193 317 од. зб. із кадрових питань (особового складу) та 6 762 668 од. зб. тимчасового строку зберігання.

Документи з кадрових питань (особового складу), що зберігаються в приватних архівах, включено до описів справ, погоджених ЕПК (ЕК) архівних установ на 77%.

Через перебування території м. Маріуполь Донецької області на тимчасово окупованій території, інформація по приватному архіву відсутня.

У зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України та з метою забезпечення контролю за станом зберігання документів Національного архівного фонду державні архівні установи, архівні відділи міських рад склали Звіт про стан і обсяг Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних підрозділах джерел формування Національного архівного фонду, архівних установах, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права, приватних архівних зібраннях станом на 01.01.2023 тільки на підставі отриманих від установ, підприємств та організацій паспортів. У разі знаходження організації на окупованій, деокупованій території, відомості щодо наявних на зберіганні документів не заповнювалися. Також не подані паспорти архівними підрозділами джерел формування Національного архівного фонду, що знаходяться в зоні активних бойових дій, з причин розмінування, часткових пошкоджень будівель, обмеженого кадрового ресурсу тощо. У зв'язку з чим показник кількості справ постійного зберігання зменшився на 9% і складає 2 352 844 од. зб.

Через збройну агресію РФ, відсутність вільних площ майже не комплектувалися управлінською документацією державні архіви Донецької, Закарпатської, Івано-Франківської, Луганської, Львівської, Херсонської, Черкаської, Чернівецької областей.

Укрдержархівом запроваджені регулярні консультації із заінтересованими сторонами з метою отримання інформації щодо внесення змін до відповідних нормативно-правових актів з питань архівної справи та діловодства.

Протягом звітного періоду Укрдержархів брав участь:

у 3 онлайн-семінарах з представниками 25 архівних установ з питань експертизи цінності документів;

у навчальному семінарі «Кроки для команд з управління справами в ОМС» в рамках «U-LEAD з Європою» на тему: «Організація діловодства та впровадження документообігу у діяльності органів місцевого самоврядування. Цифровізація»;

у 9 зустрічах із представниками Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції, Міністерства цифрової трансформації, Національного банку, Національного агентства з питань запобігання корупції, Адміністрації Держспецзв'язку, Державної служби зайнятості, громадськими спілками з питань організації електронного документообігу, зокрема в секретному діловодстві, діловодстві зі зверненнями громадян, передавання документів на архівне зберігання, зменшення строків зберігання документів.

Оптимізовано кількість типових документів та зменшено строки зберігання окремих видів документів, підготовлено структуру нової моделі типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів.

Запроваджено пілотний проєкт «Єдиний електронний реєстр джерел формування Національного архівного фонду».

На виконання доручення Міністра юстиції України від 27.04.2022 № 152/1/48-22 Укрдержархів здійснює щотижневий моніторинг щодо виконання заходів, визначених Планом дій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час збройної агресії Російської Федерації проти України, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 року № 265-р.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ

У 2022 році з перших днів агресії росії проти України основними напрямками діяльності Укрдержархіву щодо збереження документів НАФ стали:

- надання методичної допомоги та сприяння державним архівам з проведення їхньої евакуації із зон бойових дій та небезпечних територій;
- щомісячний моніторинг стану збереження культурних цінностей – документів НАФ державних архівів в умовах війни (проводиться з квітня 2022);
- прискорення темпів оцифрування архівних інформаційних ресурсів, із подальшим їх оприлюдненням;
- використання хмарних сховищ іноземних партнерів із метою збереження цифрової інформації.

З початку бойових дій на окупованих територіях опинилися державні архівні установи Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Сумської, Харківської та Херсонської областей. У цьому зв'язку Укрдержархівом були надіслані листи до всіх військових обласних адміністрацій про визначення районів можливих бойових дій та безпечних районів. Надана методична допомога державним архівам Вінницької, Донецької (архівний відділ Краматорської міської ради), Запорізької, Миколаївської, Одеської, Рівненської областей. Проведено моніторинг вільних площ архівів, що знаходяться в умовно безпечних районах, та визначені шляхи можливої евакуації документів державних архівів у разі необхідності.

За результатом проведеної роботи евакуйовано в більш безпечні регіони 11 758 од. зб. (93 %) документів НАФ Державного архіву Донецької області з м. Костянтинівка та 31 298 од. зб. (90%) документів НАФ Державного архіву Луганської області з м. Сєвєродонецьк. Частину документів НАФ ЦДНТА України, розташованого в м. Харкові, евакуйовано та передано на тимчасове зберігання до Державного архіву Черкаської області.

Серед втрат – викрадення російськими військами документів ДАХО (м. Херсон), а саме: 1015 фондів з архівосховищ будівлі № 1 по вул. Ярослава Мудрого, 3; 443 фондів з будівлі № 2 по вул. Михайлівська, 6 та основних облікових документів. З метою визначення обсягів викрадених документів та їх фізичного стану працівниками ДАХО розпочате суцільне перевіряння наявності документів НАФ, яке буде продовжено протягом 2023 року.

У 2022 році в рамках робочих візитів Голови Державної архівної служби України організовано та проведено робочі зустрічі з керівництвом центральних і обласних державних архівів та начальниками обласних військових адміністрацій. Під час зустрічей перевірені умови та стан зберігання документів НАФ, обговорені нові виклики, що постали перед архівною галуззю, визначені перспективи розвитку архівної справи областей в умовах воєнного часу, можливі шляхи проведення евакуації архівних документів, прискорення темпів оцифрування документів НАФ та їхнього оприлюднення.

Незважаючи на роботу в умовах воєнного стану, архівними установами проведено заміну 11 приміщень загальною площею 1124,6 м², отримано 15 додаткових приміщень загальною площею 2636,6 м², що фактично близько до довоєнного показника (2831,6 м²).

У Комплексі споруд державних архівних установ України за адресою: м. Київ, вул. Солом'янська, 24 у 2022 році отримали додаткові приміщення 2 центральні державні архіви: Центральний державний архів вищих органів влади – приміщення площею 17,7 м², та Центральний державний архів-музей літератури та мистецтва – приміщення площею 694,6 м². Введено в експлуатацію спеціалізовану адмінбудівлю загальною площею понад 400 кв.м, куди в перспективі буде переміщено ЦДАМЛМ України.

Відбулася зміна 9 архівних приміщень загальною площею 1023,1 м² в архівних відділах районних державних адміністрацій: Волинської області – 95,7 м², Київської області – 111 м², Кіровоградської області – 61,4 м², Львівської області – 128 м², Рівненської області – 331 м², Сумської області – 134,4 м², Хмельницької області – 112,2 м², Чернігівської області – 49,4 м²; 2 галузевих державних архіви отримали додаткові приміщення загальною площею 740,1 м².

3 архівних відділи районних державних адміністрацій отримали 5 додаткових приміщень загальною площею 281,4 м²: Дніпропетровської області 3 додаткових приміщення загальною площею 77,3 м², Львівської – 94 м², Миколаївської області – 110,1 м².

6 архівних відділів міських рад отримали 7 додаткових приміщень загальною площею 902,8 м²: Житомирської області – 573,1 м², Івано-Франківської – 53 м², Київської – 2 приміщення 22,3 м², Рівненської – 21 м², Хмельницької області – 30 м², Чернігівської області – 37,4 м².

У 2022 році державні архівні установи збільшили протяжність стележного обладнання на 3412,8 пог. м. у 31 будівлі.

ЦДІАЛ України, м. Львів збільшив протяжність стележного обладнання в 1 будівлі на 20 пог. м. Обласні державні архіви збільшили протяжність стележного обладнання на 199 пог. м. Це державні архіви Київської області – 63 пог.м, Харківської області – 104 пог. м, Хмельницької області – 32 пог. м.

Архівні відділи районних державних адміністрацій збільшили протяжність стележного обладнання в 17 архівних приміщеннях на 408,9 пог. м: архівні відділи районних державних адміністрацій Полтавської області на 124,6 пог. м, Київської області на 26,3 пог. м, Львівської області на 37 пог. м, Миколаївської області на 20,5 пог. м, Харківської області на 58 пог. м, Хмельницької на 68,5 пог. м, Чернівецької області на 60 пог. м і Чернігівської області на 14 пог. м.

10 архівних відділів міських рад збільшили протяжність стележного обладнання на 858,85 пог. м, а саме: Житомирської області – на 170 пог. м, Київської області – на 52,8 пог. м, Кіровоградської області – на 68,85 пог. м, Полтавської області – на 122,4 пог. м, Рівненської області – на 21 пог. м, Сумської області – на 237,6 пог. м, Хмельницької області – на 31,2 пог. м, Черкаської області – на 51 пог. м, Чернігівської області – на 90 пог. м.

Галузевий державний архів Державної прикордонної служби України збільшив протяжність стележного обладнання на 1176 пог. м., а Галузевий державний архів Служби безпеки України – на 750 пог. м.

Протягом 2022 року архівними установами вжито заходи щодо посилення охоронного та протипожежного режимів.

У 7 архівних будівлях встановлена пожежна сигналізація, у 9 – охоронна, у 1 – система кондиціонування, відремонтовано 15 пожежних та 11 охоронних сигналізацій, 4 автоматичних системи пожежегасіння.

Пожежні сигналізації встановлені в 1 приміщенні Державного архіву Одеської області, по 1 – в приміщеннях архівних відділів районних державних адміністрацій Закарпатської та Чернігівської областей, по 1 – в приміщеннях архівних відділів міських рад Закарпатської та Полтавської областей, 1 – у приміщенні Галузевого державного архіву Державної прикордонної служби України.

Охоронні сигналізації встановлені: 1 – в Державному архіві Одеської області, по 1 – в приміщеннях архівних відділів районних державних адміністрацій Івано-Франківської, Львівської, Черкаської, Чернігівської областей, по 1 – в архівних відділах міських рад Львівської і Полтавської областей.

Оновили роботу пожежних сигналізацій ЦДІАЛ України та ЦДАМЛМ України, архівний відділ Полтавської районної державної адміністрації, 9 приміщеннях архівних відділів районних міських рад.

У цілому по Україні, на 2022 рік було заплановано ремонт 335 650 арк. документів із паперовим носієм, відреставровано 261 564 арк., що склало 78% від плану. По факту у 2022 році було відреставровано документів трохи більше, ніж у 2020 році (223 868 арк.) та значно менше, ніж у 2021 році (608 714 арк.).

Загальний показник центральних державних архівів виконано на 108 % (план на 2022 рік – 39 700 арк., відреставровано – 42 802 арк.). Найкращі показники проведення реставраційних робіт серед центральних державних архівів у 2022 році показали: ЦДІАЛ України, м. Львів – 20 559 арк. та ЦДІАК України, м. Київ – 14 181 арк.;

серед державних архівів областей:

Державний архів Дніпропетровської області – 12 587 арк.;

Державний архів Хмельницької області – 11 332 арк.;

Державний архів Одеської області – 9 781 арк.;

Державний архів Івано-Франківської області – 7 727 арк.;

Державний архів Львівської області – 7 092 арк.;

Державний архів Сумської області – 6 243 арк.

Не виконали планові показники на 2022 рік через воєнну агресію росії проти України архівні відділи областей, які опинись в епіцентрі бойових дій – Донецької області (0%) та Луганської області (98 арк., 11%).

Серед архівних відділів державних районних адміністрацій реставрацію документів з паперовою основою проводили державні архіви Закарпатської області – 531 арк. та Івано-Франківської області – 47 арк. Плановий показник виконано на 97,14%.

Одночасно відреставровано 7497 арк. і 30,12 кв. м великоформатних документів (карт, креслеників тощо), 110 фотодокументів і 28 фотодокументів.

Таким чином, темпи реставраційних робіт документів з паперовою основою у 2022 році у порівнянні із довоєнним, 2021 роком, в державних архівних зменшилися.

Планові показники з опрацювання та підшивки документів у 2022 році були виконані на 102,16% і склали 65 302 од. зб. (план – 63922 од. зб.).

Заплановані обсяги у 2022 році з консерваційно-профілактичного оброблення документів виконано таким чином:

на документи з паперовим носієм - 1250 од. зб.

страхового фонду – на 108,68 % (1702 од. зб., план – 1566 од. зб.);

кінодокументів – на 105,05% (10538 од. обл., план – 9762 од. обл.);

фотодокументів – на 82,4% (2014 од. обл., план – 2450 од. обл.);

фотодокументів – на 118,24% (2483 од. обл., план – 2100 од. обл.);

відеодокументів – на 82,58 % (384 од. обл., план - 465 од. обл.).

У 2022 році стажування українських архівістів з питань реставраційно-ремонтних робіт вийшло на міжнародний рівень. За сприяння Укрдержархіву організована низка стажувань керівників державних архівних установ, керівників та головних спеціалістів профільних підрозділів центральних державних та обласних архівів у Фінляндії, Угорщині і Чехії.

У травні – червні 2022 року за програмою, затвердженою Головою Державної архівної служби України, організовано та проведено 3 стажування для працівників державних архівів України на базі Державного центру збереження документів Національного архівного фонду (далі – ДЦЗД НАФ) з питань реставрації документів НАФ (19.05.2022, 28.06.2022, 30.06.2022). Працівниками ДЦЗД НАФ були проведені лекції і практичні заняття з консерваційно-реставраційного та брошурувально-палітурного оброблення документів із паперовою основою, створення страхового фонду на документи Національного архівного фонду і відновлення інформації зі згасаючого тексту, в яких взяли участь 33 працівника державних архівних установ.

Впродовж звітнього року створено страховий фонд на 2270 од. зб. документів з паперовим носієм, що склало 110,57% від плану (2053 од. зб.) та на 67 електронних інформаційних ресурсів.

У 2022 році створено 6446 резервних копій документів з електронним носієм (при плані – 917), із них 2177 копій – центральними державними архівами, 4205 копій – державними архівами областей.

Протягом звітнього періоду значна увага приділялася обліку фондів і документів Національного архівного фонду, що зберігаються в архівних установах, удосконаленню внутрішньої облікової документації, уточненню складу та обсягу фондів, особливо в умовах воєнного стану.

Станом на 01.01.2023 в центральних державних архівах, державних архівах областей та м. Києва зберігається 46 448 719 од. зб. документів НАФ з паперовою основою та 1 474 882 од. обл. аудіовізуальних документів.

Загальна кількість документів НАФ, що зберігаються в архівних установах та архівних підрозділах усіх ланок і підпорядкування становить 89 785 205 од. зб. та од. обл.

З метою виявлення унікальних документів НАФ архівними установами впродовж року переглянуто 6333 од. зб. з паперовою основою, 524 од. зб. особового походження, 678 од. зб. науково-технічної документації, 3000 фотодокументів. Виявлення унікальних документів проводили ЦДАВО України, ЦДАГО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДККФА ім. Г.С. Пшеничного, ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України, 11 державних архівів областей та м. Києва. За результатами проведеної роботи Реєстр унікальних документів НАФ протягом 2022 року поповнився 9 унікальними документами. Таким чином, станом на 01.01.2023 до розділу Унікальні документи Національного архівного фонду Державного реєстру Національного культурного надбання віднесено відомості про 450 унікальних документів.

Забезпечення сталого формування цифрового фонду користування на документи НАФ визначено у Пріоритетах діяльності Державної архівної служби України на 2022 рік.

З метою подальшого прискорення процесів оцифрування документів Національного архівного фонду, Державною архівною службою України наприкінці 2021 року вперше розроблена Програма оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022-2025 роки (далі – Програма). Затверджена наказом Голови Укрдержархіву від 29.12.2021 № 165 Програма передбачає участь у ній 8 центральних державних архівів (після проведення реорганізації центральних державних архівів – 6), 24 обласних державних архівів, м. Києва та 2 галузевих державних архівів.

Незважаючи на роботу в умовах воєнного стану, державні архіви в 2022 році плановані показники Програми виконано на 98% у частині оцифрування документів НАФ (271913 од. зб. та од. обл.) і на 115% у частині оцифрування довідкового апарату до документів (31 770 описів справ).

За межами Програми проводили оцифрування архівних інформаційних ресурсів відділи районних державних адміністрацій Дніпропетровської області – 38 од. зб., Київської області – 44 од. зб., Львівської області – 5 од. зб., архівні відділи міських рад Дніпропетровської області – 1347 од. зб., Київської області – 273 од. зб., Полтавської області – 58 од. зб., Львівської області – 3 од. зб., Галузевий державний архів – Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України» – 4000 од. зб., Галузевий державний архів Служби безпеки України – 2159 од. зб.

Найкращі результати з оцифрування документів серед центральних показали такі архіви: ЦДАЕА (ЦДККФФА України ім. Г.С. Пшеничного) – 15 587 од. обл.; ЦДАВО України – 7856 од. зб.; ЦДІАК України – 7291 од. зб.; ЦДІАЛ України – 5406 од. зб.; серед державних обласних архівів – Державний архів Полтавської області – 136 360 од. зб., Державний архів

Кіровоградської області – 21 990 од. зб., Державний архів Київської області – 20064 од. зб., Державний архів Хмельницької області – 18138 од. зб.

Найкращі результати з оцифрування описів справ показали: ЦДАВО України – 6094, ЦДІАК України – 2152, державні архіви Запорізької області – 6134, Львівської області – 3666; Полтавської області – 2404; Чернігівської області – 2074 описи справ.

Також протягом 2022 року державні архіви продовжили роботу з перероблення та удосконалення описів справ на документи НАФ. При запланованих 2660 описів справ було удосконалено та перероблено 4870 описів, що склало 183% від плану. З них, 1430 описів удосконалено архівними відділами районних державних адміністрацій, 1344 описи справ – архівними відділами міських рад, 1203 – галузевими державними архівами, і тільки 328 – центральними державними архівами.

4. ІНФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ПРО РОБОТУ УКРДЕРЖАРХІВУ, АРХІВНИХ УСТАНОВ ТА УСТАНОВ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Реалізація принципів відкритості і прозорості в роботі Державної архівної служби України, архівних установ передбачає залучення громадськості до формування та реалізації державної політики в архівній сфері, в сфері діловодства та страхового фонду документації, налагодження ефективної співпраці з представниками інститутів громадянського суспільства та доступності інформації про їхню роботу.

Взаємодія з громадськістю та засобами масової інформації

У 2022 році консультації з громадськістю відбувалися за участі представників усіх заінтересованих сторін, здійснювалося інформування громадськості про результати їх проведення й ступінь врахування пропозицій та зауважень, висловлених під час таких консультацій. Орієнтовний план проведення Державною архівною службою України консультацій з громадськістю у 2022 році затверджений наказом Укрдержархіву від 14 грудня 2021 року № 158.

З метою забезпечення прозорості діяльності та покращення комунікацій з громадськістю наказом Укрдержархіву від 28.06.2022 № 37 «Про участь в онлайн комунікаціях» затверджено Рекомендації щодо поведінки працівників Державної архівної служби України та державних архівів в онлайн комунікаціях» та наказ Укрдержархіву від 19.12.2022 № 101 «Про функціонування офіційного веб-порталу Державної архівної служби».

Щорічний публічний звіт Голови Державної служби України відбувся 15 лютого 2022 року в Укрінформі за участі студентів з профільних факультетів Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та був

оприлюднений на офіційному вебпорталі й офіційних сторінках Укрдержархіву в соцмережах.

2022 рік характеризувався конструктивною взаємодією Укрдержархіву з громадською і науково-експертною радами при Державній архівній службі України. Усі засідання цих рад (два з яких проведено спільно) відбувалися за участі керівництва та відповідальних працівників Укрдержархіву. На них були розглянуті проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних державних архівних установ України», «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», пропозицію громадськості щодо створення реєстру «Збережи архіви», питання допомоги архівам у збереженні документів, запобігання їх пошкодженню, забезпечення сталої роботи архівів в умовах відсутності електропостачання внаслідок пошкодження об'єктів критичної інфраструктури під час бомбардувань.

Усі протоколи спільних засідань громадської та науково-експертної рад оприлюднено на офіційному вебпорталі Укрдержархіву у розділі «Громадська рада» рубрика «Дорадчі органи».

Через агресію росії проти України більшість інформаційних заходів Укрдержархіву, архівних установ, установ страхового фонду відбувалася у режимі відеоконференцій. Головним майданчиком комунікацій з громадськістю стали офіційні сторінки Укрдержархіву та архівних установ у соціальних мережах.

У 2022 році проведення установчих зборів для формування нового складу громадської ради при Укрдержархіві, зокрема формування ініціативної групи для організації їх проведення не відбулося через дію воєнного стану. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 р. № 909 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996» внесені зміни до положення про громадську раду при Державній архівній службі України наказом від 31.08.2022 № 58 «Про затвердження Положення про громадську раду при Державній архівній службі України».

До складу дорадчих органів ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України, державних архівів Волинської, Житомирської, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва включено представників інститутів громадянського суспільства.

Подальшого розвитку набула співпраця з освітніми, науковими та громадськими організаціями. Відбулася онлайн зустріч Голови Укрдержархіву зі студентами 2 року навчання ОС «Бакалавр» Навчально-наукового Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (19 липня 2022 року).

Поглибленню конструктивного співробітництва з найстарішим вишем України сприятиме підписання Угоди про співробітництво з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (25 листопада 2022 року).

За участі керівництва Укрдержархіву 3 жовтня 2022 року відбулася настановча онлайн конференція з архівної (джерелознавчої, архівно-музейної) практики для студентів історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Державним архівом Одеської області на плановій основі продовжено проведення навчальних семінарів для широкого кола учасників в режимі онлайн з питань організації архівної справи та діловодства в регіоні. Результатом роботи Держархіву Одеської області за цим напрямком стала перемога у конкурсі кращі практики впровадження освітніх інновацій у системі професійного навчання у 2022 році, архів здобув 2 місце у номінації «Внутрішнє навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників, посадових осіб місцевого самоврядування».

Упродовж року забезпечено інформаційний супровід україно- та англійськомовних версій офіційного веб-порталу та інформаційне наповнення офіційних сторінок Укрдержархіву в соціальних мережах. Станом на 01.01.2023 в розділі «Новини» веб-порталу Укрдержархіву розміщено понад 226 повідомлень, з яких перекладено для англійськомовної версії та опубліковано – 152.

3 січня 2022 року кількість підписників (дописувачів) сторінки Укрдержархіву у мережі Facebook збільшилася до 7,5 тис. осіб (що 14% більше ніж у 2021 році), в YouTube до 1,32 тис. (збільшено на 33%), в Instagram до 788 (збільшено на 33%), у Twitter до 128 (збільшено на 58%) за рахунок запровадження англійськомовного контенту з вересня 2022 року.

Інформація про діяльність Укрдержархіву та архівних установ оприлюднюється також на сторінці Facebook відкритої групи «Доступ до архівів».

Офіційні сторінки в Facebook мають УНДІАСД та всі центральні державні архіви, державні архіви областей та м. Києва. Найбільша кількість підписників у ЦДАМЛМ України, ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДАГОУ, ЦДАЕА, державних архівах Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Хмельницької, Черкаської областей та м. Києва.

Офіційні сторінки в Twitter мають ЦДІАК України, ЦДАМЛМ України, державні архіви Київської, Луганської, Рівненської та Харківської областей, в Instagram – ЦДАВО України, ЦДАЕА, ЦДІАК України, ЦДАМЛМ України, державні архіви Донецької, Житомирської, Київської, Луганської, Одеської, Хмельницької та Чернівецької областей, в YouTube – ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ

України, державні архіви Донецької, Київської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Тернопільської, Харківської та Черкаської областей.

Частота оновлення інформації в рубриках «Новини» на офіційних веб-сайтах архівних установ не частіше раз на один – два тижні, в соцмережах – 2–3 рази на тиждень, інформація в соцмережах актуалізується активніше. Перше місце по оперативності оновлення інформації займають сторінки архівних установ у Facebook, в окремих архівах кількість підписників зросла майже вдвічі (ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДАМЛМ України, ЦДНТА України, державні архіви Волинської, Донецької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Луганської, Одеської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей).

Кількість індивідуальних відвідувачів офіційного веб-порталу Укрдержархіву збільшилася майже на 10%. Аудиторія та географія відвідувань розширюються: громадяни України (45%), США (15%), Польщі (8%), Німеччини (5%), Ізраїлю (2%).

Збільшення відбулося завдяки оперативному оновленню інформації в рубриках, адаптуванню інформації для осіб з вадами слуху та зору, а також запровадженню нових рубрик: «Архів архівного законодавства онлайн», «Робота архівів в умовах воєнного стану», а також завдяки постійному оновленню електронних ресурсів, щомісячних дайджестів з оцифрування документів НАФ України та довідкового апарату до них.

Доступними в режимі онлайн у 2022 році стали понад 2,3 млн. документів за ХХ сторіччя, оцифрованих у рамках проєкту з благодійною організацією «Благодійний фонд «Меморіал Голокосту «Бабин Яр». Серед них – цифрові копії архівних документів, які стосуються трагедії Бабиного Яру, періоду окупації Києва 1941–1943 рр., актових книг РАЦСів, довідкових картотек, фондів районних управ, зокрема цифрові копії архівних документів з фондів ЦДАВО, ЦДАГОУ, ЦДІАК, державних архівів Івано-Франківської, Київської, Чернігівської областей та м. Києва.

Продовжено наповнення науково-пошукового інтернет-проєкту «Український мартиролог ХХ століття» (доступно записи щодо 103562 репресованих осіб, що на 24% більше у порівнянні з 2021 роком).

До ресурсу «Архіви Криму» додано документи ГДА СБУ та ДА АР Крим, тривало наповнення ресурсу «Архів українського німого кіно».

11 травня 2022 року в Укрінформі презентовано «Міжархівний пошуковий портал», який станом на кінець 2022 року відвідало понад 180 тис. користувачів. До проєкту залучено ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДАМЛМ України, Державний архів Львівської області. На ресурсі розміщено понад 2,5 млн. сканкопій документів, доступних у режимі смартфона 24/7.

Підвищенню інформативної відкритості офіційних веб-сайтів архівних установ сприяло суттєве збільшення на веб-ресурсах архівів кількості оцифрованих архівних документів та довідкового апарату до них (описів справ), створення спеціальних рубрик «Електронний архів» забезпечило віддалений доступ до архівних документів.

Завдяки активній комунікації у соцмережах подальшого розвитку та поглиблення набув зворотній зв'язок між архівістами та користувачами, що сприяло суттєвому зменшенню кількості непрофільних запитів та скарг, покращився імідж архівної галузі в цілому.

Укрдержархівом організовано для працівників апарату та державних архівних установ проведення практичного семінару з питань комунікацій та взаємодії з громадськістю за участі заступника директора департаменту – начальника відділу Секретаріату Кабінету Міністрів України Наталії Окша, онлайн курсу «Медіаграмотність: як не стати заручником російських інформаційних кампаній в умовах війни» за участі представників Укртелерадіопресінституту.

Продовжується взаємодія Укрдержархіву та архівних установ із засобами масової інформації, яка також зазнала змін у поточному році.

Забезпечено підготовку випусків 1–4 науково-практичного журналу «Архіви України» за 2022 рік. Забезпечується супровід офіційного веб-сайту журналу (українська та англійська версії), журнал індексується у базах даних Google Scholar, Research Bible, Наукова періодика України, зареєстрований в агентстві CrossRef.

У 2022 році організовано та проведено у змішаному форматі 20 заходів інформаційного характеру за участі керівництва Укрдержархіву та висвітлення в засобах масової інформації діяльності Укрдержархіву (інтерв'ю, прес-конференції, круглі столи, презентації, робочі проїздки в регіони, інше).

На відміну від попередніх років інтерв'ю та коментарі Голови Укрдержархіву публікувалися не лише в українських ЗМІ, а також в періодиці іноземних держав. Загалом було надано понад 30 інтерв'ю, тематика яких здебільшого стосувалася роботи архівів в умовах війни, співпраці з іноземними партнерами та заходів, вжитих Укрдержархівом для забезпечення збереження документів НАФ України від втрати внаслідок бойових дій.

Серед них слід відзначити інтерв'ю та коментарі: телеканалу «Рада», німецькому часопису Шпігель, американському журналу «ТІМЕ», німецькій щотижневій газеті «DIE ZEIT», Каліфорнійському університету Берклі, програмі Studio ČT24 Česka Televize, «Інтекфакс Україна», ізраїльському інформаційно-аналітичному сайту «Деталі», програмі «Сьогодні. Вдень» Українського радіо, журналісту New York Times, французькому журналу Revue française de généalogie, «Суспільне спротив», Чеському телебаченню ČT24 Česka Televize, «Via Carpatia» на Еспресо ТВ, The Guardian, у рамках телемарафону 5-му каналу, мультимедійна онлайн платформа «Локальна історія».

Голова Укрдержархіву взяв участь та надав коментарі у рамках презентації книги Державного архіву СБУ про відголос Угорської революції у документах КГБ (9 грудня 2022 року), виставкового проєкту «Я співаю, отже я існую», присвяченого 100-річчю американської прем'єри «Щедрика» та 145-річчю Миколи Леонтовича (21 грудня 2022 року).

21 грудня 2022 року у щорічному журналі “Forum” Федерального архіву Німеччини вийшла публікація Анатолія Хромова.

Також за участі керівництва Укрдержархіву було проведено три презентаційних заходи в Укрінформі (27.01.2022, 15.02.2022, 11.05.2022).

У 2022 році до Укрдержархіву, архівних установ інформаційні запити та скарги від представників засобів масової інформації на неналежний розгляд їх запитів не надходили.

За участі Укрдержархіву та архівних установ вийшло 166 телесюжетів та телепередач, 50 радіосюжетів та радіопередач, опубліковано у друкованих періодичних ЗМІ 482 статті.

Центральні державні архіви підготували 9 телесюжетів та телепередач, 5 радіосюжетів, 129 публікації у пресі, держархіви областей – 94 телесюжети та телепередачі, 28 радіосюжетів, 168 публікації у пресі; архівні відділи райдержадміністрацій – 6 телесюжетів та телепередач, 6 радіосюжетів, 99 публікацій у пресі, архівні відділи міських рад – 15 телесюжетів та телепередач, 9 радіосюжетів, 79 публікацій у пресі, галузеві державні архіви – 42 телесюжети та телепередачі, 2 радіосюжети, 7 публікацій у пресі.

Активними у поточному році у підготовці телепередач та телесюжетів були ЦДАВО України, ЦДІАК України державні архіви Вінницької, Донецької, Кіровоградської, Тернопільської, Херсонської, Хмельницької областей.

Найактивніше публікуються у пресі матеріали ЦДАГОУ, ЦДІАК України, ЦДІАЛ України, ЦДАЕА, ЦДНТА України, державних архівів Волинської, Вінницької, Полтавської, Хмельницької, Чернігівської областей.

Слід відмітити роботу з підготовки радіопередач та радіосюжетів ЦДІАК України, державних архівів Дніпропетровської, Полтавської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської областей.

Активізація архівних установ в соцмережах спричинила подальше зменшення постійних рубрик у традиційних та електронних ЗМІ, водночас значною мірою зросла питома вага публікацій інформаційного характеру, у т. ч. про склад і зміст документів НАФ України, джерелознавчого та краєзнавчого характеру, тематичних добірок документів.

Взаємодія спеціальних установ страхового фонду документації із ЗМІ та громадськими організаціями носить обмежений характер, що пояснюється специфікою їхньої діяльності. Основна форма інформування про їх діяльність – розміщення відповідної інформації на власному веб-сайті та публікація фахових статей у науково-технічних журналах, збірниках матеріалів наукових конференцій певної тематики.

Загалом тематика інформацій про діяльність Укрдержархіву, державних архівних установ та спеціальних установ страхового фонду документації є досить різноманітною та цікавою, більшість інформацій підготовлено на достатньо високому професійному рівні.

У наступному, 2023 році Укрдержархівом та архівними установами вживатимуться заходи спрямовані на подальше забезпечення прозорості, зрозумілої та ефективної комунікації з громадськістю та партнерами,

засобами масової інформації, а також на задоволення інформаційних потреб суспільства та збереження присутності одночасно у різних каналах комунікацій під час проведення публічних заходів, збільшення візуального контенту у власних каналах комунікацій (веб-сайти, соцмережі).

Виконання запитів

У 2022 році на розгляд до архівних установ України надійшло та виконано 296028 запитів (на 38 % менше ніж у 2021 році), з яких 124347 запитів (41%) прийнято на особистому прийомі керівництвом та працівниками столів довідок архівних установ. Архівними установами України видано 272199 архівних довідок.

Виконані архівними установами України запити поділяються наступним чином:

– 31659 тематичних запитів про виявлення відомостей про реорганізацію, ліквідацію підприємств, установ та організацій, зміни в адміністративно-територіальному поділі, історію культових споруд, відомості з краєзнавчої тематики тощо. Найбільшу кількість таких запитів виконали ЦДАВО України (1075), ЦДІАК України (647), державні архіви Волинської (1330), Київської (368) областей, архівні відділи райдержадміністрацій Київської (2511), Полтавської (1123), Хмельницької (4788) областей;

– 30337 біографічних запитів щодо пошуку інформації про перебіг життя та уточнення біографічних фактів фізичних/історичних осіб і т.д. Найбільшу кількість таких запитів виконали ЦДІАК України (1017), державні архіви Вінницької (3086), Житомирської (5258), Одеської (2410) областей;

– 4356 генеалогічних запитів; найбільші показники у ЦДІАЛ України (2782), державних архівів Сумської (139), Черкаської (189) областей.

– 50320 майнових запитів (на 52 % менше ніж 2021 році). Найбільшу кількість запитів щодо підтвердження майнових прав на землю та нерухоме майно, виконали державні архіви Волинської (1330), Миколаївської (552) областей та м. Києва (883), архівні відділи райдержадміністрацій Вінницької (6351), Одеської (2190), Рівненської (2203), Полтавської (5388), Тернопільської (5110) областей;

– 179356 запитів соціально-правового характеру (на 32 менше ніж у 2021 році). Центральні державні архіви України виконали 1427 запитів соціально-правового характеру, галузеві державні архіви – 10356 запитів, державні архіви областей, м. Києва – 24686 запитів, архівні відділи райдержадміністрацій – 68488 запитів, архівні відділи міськрад – 74399 запитів. Найбільше таких запитів виконали ЦДАВО України (546), державні архіви Запорізької (1893), Львівської (2791), Чернівецької (2332), Чернігівської (1765) областей. Від 2,8 тис. до 10,2 тис. запитів соціально-правового характеру виконали архівні відділи райдержадміністрацій Житомирської, Закарпатської, Тернопільської областей, від 4 тис. до 11,4 тис. запитів соціально-правового характеру виконали архівні відділи міськрад Вінницької, Дніпропетровської, Житомирської областей.

Тематика запитів соціально-правового характеру у 2022 році: інформація про реєстрацію актів цивільного стану та національність;

трудоий стаж та розмір заробітної плати; політичні репресії та розкуркулення; участь у підпільному та партизанському русі у період Другої світової війни; перебування та підтвердження навчання на окупованій території, в евакуації, примусове вивезення до Німеччини, присвоєння нагород і медалей, наукових ступенів та вчених звань; навчання тощо.

Тривала робота зі створення баз даних (переліків), каталогів, інших довідково-пошукових засобів. Поширення державними архівами інформації про склад і зміст документів, місце зберігання документів ліквідованих установ (підприємств, організацій), іншої інформації довідкового характеру, через власні веб-сайти та засоби масової інформації сприяло зменшенню кількості непрофільних запитів від заявників.

Видавнича діяльність

Серед видань, що вийшли друком або були підготовлені в електронному вигляді у 2022 році, такі:

Архіви України: науково-практичний журнал: видано випуск 1 № 330 (січень-березень); випуск 2 № 331 (квітень-червень); випуск 3 № 332 (липень-вересень); випуск 4 № 333 (жовтень-грудень);

Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. Путівник. Створення описових статей до фондів в Е-ресурсі «Архіум». Показчики до фондів;

Давні монастирі Мукачівської єпархії (1800-1900). Зведений предметно-тематичний каталог документів Державного архіву Закарпатської області ISBN 978-617-8046-39-2;

Довідник змін в адміністративно-територіальному устрої та перейменувань населених пунктів Львівської області у 1939-1941, 1944-1989, 1990-1998 рр.;

Спадщина: До 100-річчя Державного архіву Дніпропетровської області: зб. наук. статей і док. / Державний архів Дніпропетровської області; упор., ред. Н. Юзбашева. Дніпро, 2022. Вип. 5. 300 с. ISBN 978-617-952-780-7.

Архівні установи України протягом року опублікували 43 статті у періодичних фахових наукових виданнях категорії «А» і «Б».

Виставкова діяльність

У 2022 році архівні установи України підготували 968 виставок. Центральними державними архівами підготовлено 107 виставок, галузевими державними архівами – 3, держархівами областей – 367, архівними відділами райдержадміністрацій – 342, архівними відділами міськрад – 149.

Активними в організації та проведенні виставок були ЦДАВО України, ЦДІАК України, ЦДАБА, державні архіви Житомирської, Кіровоградської, Чернівецької областей.

За ініціативи Укрдержархіву 12 архівних установ об'єднали спільні зусилля для презентації онлайн виставки «До 100-ї річниці від дня створення театру «Березіль». Понад сто архівних джерел відтворили дух цього важливого періоду в історії української культури та місце «Березолю» в ній, сприяли переосмисленню життєвого і творчого шляху Леся Курбаса.

Інший виставковий проект – «Світ ловив мене, та не спіймав» підготовлений Укрдержархівом спільно із ЦДІАК України, ЦДАЕА, ЦДАМЛМ України, ЦДАВО, Державними архівами Харківської та Полтавської областей до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди українського філософа-мислителя, письменника, педагога, музиканта, знавця античності та поліглота.

Укрдержархів та державні архів взяли участь у виставці «Биківня в документах і пам'яті» (проект Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили»), відкриття якої відбулося 4 листопада 2022 року.

5. РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Діяльність Державної архівної служби України, спеціальних та науково-дослідних установ страхового фонду документації протягом 2022 року була спрямована на виконання завдань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері створення та функціонування державної системи страхового фонду документації і організації проведення науково-дослідних робіт щодо формування та зберігання страхового фонду документації.

Забезпечення розвитку та підтримка потенціалу державної системи страхового фонду документації є одним із пріоритетів Державної архівної служби України на 2022 рік.

Реалізація Державної програми формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005-2028 роки.

На виконання завдань, передбачених Державною програмою формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005-2028 роки, яка затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 258-рс із змінами (далі – Державна програма), протягом 2022 року, відповідно до виділеного фінансування, забезпечено формування страхового фонду документації за позиціями Державної програми у обсязі 201315 арк. ф. А4.

Розробка та реалізація галузевих програм формування страхового фонду документації

У рамках виконання завдань щодо координації, методичного керівництва та контролю щодо розробки міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади галузевих програм створення страхового фонду документації (доповнень до програм) у 2022 році взято участь у розробленні 13 галузевих програм створення СФД (доповнень та змін до програм) 13 міністерств, інших центральних органів виконавчої влади:

- на об'єкти авіаційного транспорту;
- на об'єкти будівництва ДП «НАЕК «Енергоатом»;
- на об'єкти електроенергетики Міністерства енергетики України;
- на об'єкти шахт та розрізів, які будуть закриті (законсервовані);
- на об'єкти Державної служби автомобільних доріг України;
- на об'єкти морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України;
- на об'єкти атомної промисловості Міністерства енергетики України;
- на об'єкти ПрАТ «Укргідроенерго»;
- на об'єкти Державного агентства України з управління зоною відчуження;
- на об'єкти ТОВ «ДТЕК Енерго»;
- на об'єкти ТОВ «ДТЕК ВДЕ»;
- на об'єкти АТ «Укртрансгаз»;
- на об'єкти ТОВ «Оператор ГТС України»;
- на об'єкти АТ «ДТЕК МЕРЕЖІ»;
- на об'єкти АТ «ДТЕК Нафтогаз» ;
- на виробництво та об'єкти галузі охорони здоров'я;
- на об'єкти та споруди Міністерства внутрішніх справ України;
- на техногенно та екологічно небезпечні об'єкти Збройних Сил України.

Затверджено та впроваджено у роботу центральних органів виконавчої влади 3 програми, 3 доповнення до програми:

Програму формування СФД у філіях ПрАТ «Укргідроенерго» на 2022-2027 роки;

Галузеву програму створення СФД на об'єкти підприємств ДП «НАЕК «Енергоатом» на 2023-2028 роки;

Галузеву програму створення СФД на об'єкти електроенергетики на 2023-2027 роки;

Доповнення № 1 до Галузевої програми створення СФД на об'єкти атомної промисловості на 2018-2022 роки;

Доповнення № 2 до Галузевої програми створення страхового фонду документації на об'єкти будівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження на період 2017 – 2024 років;

Доповнення № 3 до Галузевої програми створення СФД на об'єкти будівництва НАЕК «Енергоатом» на 2018-2022 роки.

Проводилась робота з розробки 10 проєктів галузевих програм створення СФД (Змін до програм) відповідно до отриманих Переліків виробів та об'єктів, документація на які підлягає закладанню до СФД України:

на об'єкти будівництва ДП «НАЕК «Енергоатом»;

на об'єкти електроенергетики Міністерства енергетики України;

на об'єкти шахт та розрізів, які будуть закриті (законсервовані);

на об'єкти морського та річкового транспорту Міністерства інфраструктури України;

на об'єкти атомної промисловості Міністерства енергетики України;

на об'єкти ПрАТ «Укргідроенерго»;

на об'єкти Державного агентства України з управління зоною відчуження;

на вироби та об'єкти галузі охорони здоров'я;

на об'єкти та споруди Міністерства внутрішніх справ України;

на техногенно та екологічно небезпечні об'єкти Збройних Сил України.

Реалізація зазначених програм (доповнень до програм) дозволить забезпечити збереження важливої документації, необхідної для потреб національної безпеки та оборони держави, відновлення виробництва продукції спеціального та господарського призначення, відбудови об'єктів систем життєзабезпечення, транспортних зав'язків та будівництва в особливий період та мирний час.

У звітному році Укрдержархівом проведені роботи з координації та методичного забезпечення щодо реалізації Державної та 30 галузевих програм створення страхового фонду документації (доповнень до них). Зазначені програми передбачають закладення до страхового фонду документацію на 14298 виробів та об'єктів.

Не реалізовувались у 2022 році 5 галузевих програм формування страхового фонду документації (на об'єкти Державної прикордонної служби України; на об'єкти та споруди УДП «Укрхімтрансміак»; на об'єкти авіаційного транспорту та вугільних підприємств, на об'єкти будівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження).

Такий стан з розробки та реалізації галузевих програм викликано:
 повномасштабним російським вторгненням на територію України;
 тимчасовою окупацією частини території України;
 введенням воєнного стану в Україні;
 відсутністю або обмеженістю бюджетного фінансування постачальників документації (суб'єктів господарювання) з боку міністерств та інших органів виконавчої влади, зокрема на реалізацію галузевих програм формування СФД;

відсутністю у Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 року № 590 (зі змінами) норм, пов'язаних в відкриттям асигнувань із державного бюджету за видатками та здійснення платежів за дорученнями клієнтів на придбання предметів, матеріалів і оплату послуг зі створення страхового фонду документації, а також оплату послуг, що надаються спеціальними установами страхового фонду документації у сфері створення, формування, ведення і використання страхового фонду документації;

змінами у керівному складі та посадових осіб, відповідальних за створення СФД у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, та змінами підпорядкування постачальників документації;

призупиненням будівництва або реконструкції об'єктів, які увійшли до галузевих програм формування СФД.

Розробка та реалізація регіональних програм формування страхового фонду документації

Укрдержархівом у 2022 році проведені заходи щодо координації роботи з розробки місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування **27** регіональних програм створення СФД та супроводу їх затвердження сесіями відповідних рад, з яких **13 обласних** (регіональних) (Сумська, Київська, Миколаївська, Чернівецька, Луганська, Вінницька, Хмельницька, Черкаська, Одеська, Волинська, Рівненська, Тернопільська, Львівська), **14 міських** (Кременчук, Київ, Суми, Полтава, Сєвєродонецьк, Лисичанськ, Мелітополь, Дніпро, Львів, Житомир, Одеса, Южне, Тернопіль, Миколаїв).

Затверджені 4 регіональні програми формування СФД, з яких 3 - обласні, 1 - програма міської територіальної громади:

Програма створення СФД Запорізької області на 2022-2024 роки, рішенням восьмої позачергової сесії VIII скликання обласної ради від 15.02.2022 № 68;

Програма формування СФД Хмельницької області на 2022-2025 роки, наказом Хмельницької обласної державної адміністрації (Хмельницької обласної військової адміністрації) від 28.06.2022 № 238/2022-Н;

Регіональна програма створення страхового фонду документації Одеської області на 2023-2027 роки, розпорядженням голови обласної військової адміністрації від 10.11.2022 № 731/А-2022;

Програма створення страхового фонду документації Львівської міської територіальної громади на 2023-2027 роки, рішенням Львівської міської ради від 30.09.2022 № 892.

Розроблені, перебувають на розгляді та затвердженні відповідними місцевими органами виконавчої влади проекти 3-х регіональних програм створення СФД (Луганської, Львівської областей та міста Києва).

На динаміку розробки та затвердження регіональних програм формування СФД у 2022 році суттєвий вплив мали:

повномасштабне російське вторгнення на територію України;

тимчасова окупація частини території України;

введення воєнного стану в Україні;

пріоритетність виконання місцевими органами влади завдань, визначених Законом України «Про правовий режим воєнного стану»;

призупиненням будівництва або реконструкції об'єктів, які увійшли до обласних (регіональних) програм формування СФД.

У зв'язку з цим у деяких регіонах роботи щодо розробки нових Програм створення СФД призупинені до припинення воєнних дій та стабілізації ситуації в державі.

Розроблені та затверджені у 2022 році регіональні програми створення СФД додатково нададуть можливість організувати роботи щодо створення СФД на більш, ніж 220 об'єктів і споруд систем життєзабезпечення, транспортних зв'язків, об'єктів будівництва промислового і цивільного призначення, об'єктів культурної спадщини та унікальних документальних пам'яток, техногенно та екологічно небезпечних об'єктів регіонів та інших об'єктів оборонного, мобілізаційного і господарського призначення, необхідних для проведення будівельних (відбудовчих), аварійно-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідування надзвичайних ситуацій та в особливий період загальним обсягом понад 277 тис. арк. Ф А4.

Взято участь у розробленні та погодженні Загального переліку підприємств, установ, організацій, інших юридичних і фізичних осіб, документація на вироби та продукцію, об'єкти, культурну спадщину,

культурні цінності яких підлягає закладанню до регіонального СФД по Тернопільській області для подальшої розробки Програми створення страхового фонду документації Тернопільської області.

У 2022 році проведені роботи з формування регіонального СФД шляхом реалізації 29 регіональних програм створення СФД (20 обласних, 6 міст обласного значення, 1 районна, 2 ОТГ).

Дотримання чинного законодавства у сфері створення та ведення страхового фонду документації України центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями

На виконання Річного плану здійснення заходів державного нагляду (контролю) на 2022 рік, затвердженого наказом Державної архівної служби України від 22.11.2021 № 137 у 2022 році проведено перевірки 4 суб'єктів державної системи страхового фонду документації (4 підприємства, установи та організації):

Публічне акціонерне товариство «АрселорМіттал Кривий ріг» (Акт від 20.01.2022 № 01/2022);

Державне підприємство «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О. О. Морозова» (Акт від 28.01.2022 № 02/2022);

Національний заповідник «Хортиця» (Акт від 14.02.2022 № 03/2022);

Комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» (Акт від 14.02.2022 № 03/2022, Припис від 14.02.2022 № 01/2022).

За результатами проведених перевірок складені акти перевірок додержання вимог законодавства у сфері формування та ведення страхового фонду документації України.

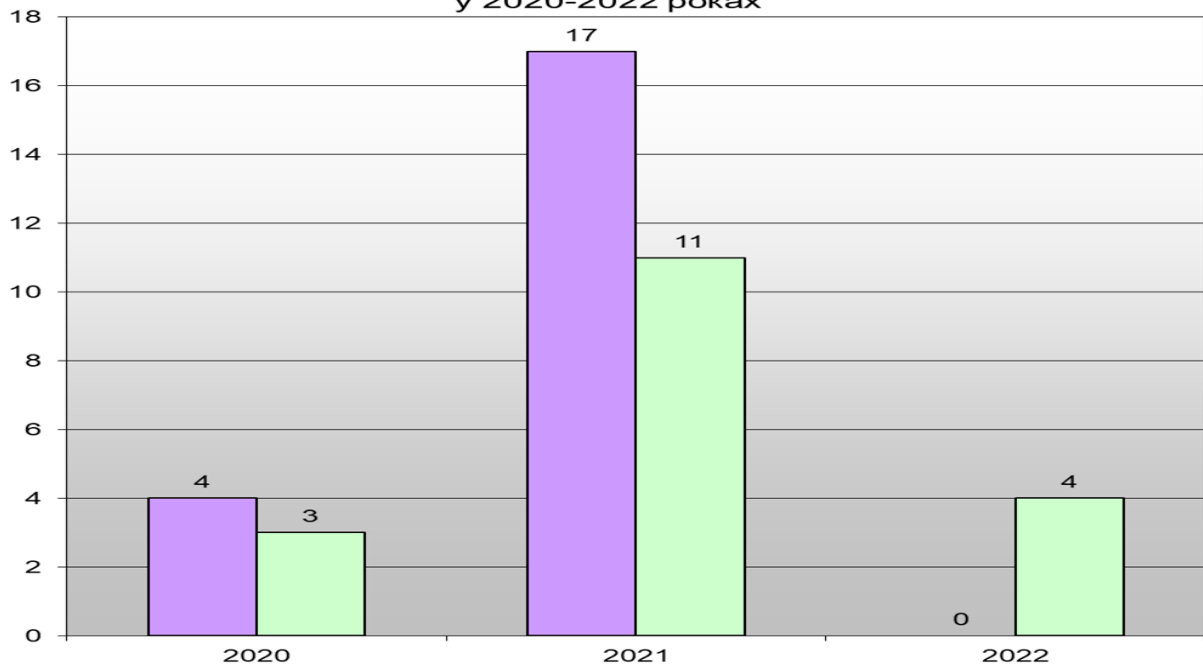
Пропозиції, які викладені в актах перевірок, виконані в повному обсязі Публічним акціонерним товариством «АрселорМіттал Кривий ріг», Державним підприємством «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О. О. Морозова», Національним заповідником «Хортиця». Комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» продовжує виконувати заходи з виконання пропозицій, викладених в акті перевірки, відповідно до визначених термінів їх виконання.

Матеріали з підготовки та проведення вищезазначених перевірок оприлюднено у Пілотному модулі планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації для запуску інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю) (<https://inspections.gov.ua/>).

Позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері страхового фонду документації у 2022 році не здійснювалося.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» заходи державного нагляду (контролю) з березня по грудень 2022 року не проводились.

Відомості про проведені заходи державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сфері формування, ведення та використання страхового фонду документації України у 2020-2022 роках

	2020	2021	2022
Органи влади	4	17	0
Підприємства	3	11	4

З метою планування заходів із здійснення державного нагляду (контролю) та на виконання частини першої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» сформовано та розміщено на сайті Укрдержархіву (<http://sfd.archives.gov.ua/>, розділ «Контроль за додержанням законодавства у сфері СФД») перелік суб'єктів господарювання, які підлягають плановим заходам державного нагляду (контролю) у сфері страхового фонду документації у 2022 році.

Річний план здійснення заходів державного нагляду (контролю) Державної архівної служби України на 2023 рік, який затверджено наказом Укрдержархіву від 25.11.2022 № 95 та розміщено на сайті Укрдержархіву (<http://sfd.archives.gov.ua/>, розділ «Контроль за додержанням законодавства у сфері СФД»).

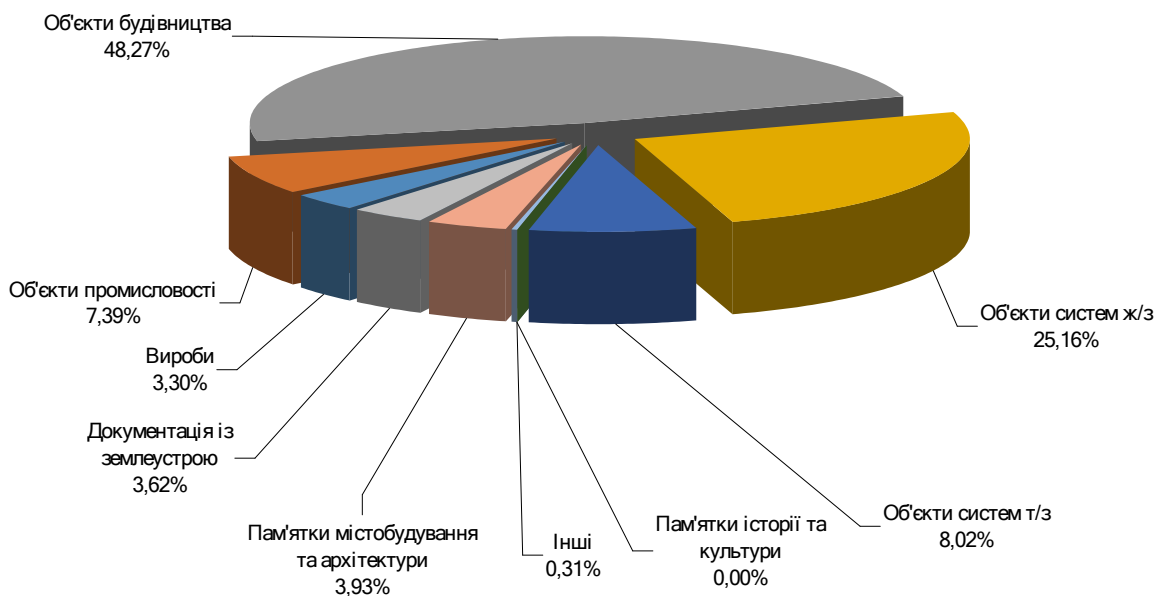
На виконання вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та наказу Укрдержархіву від 27.06.2017 № 38 «Про встановлення нормативів оцінювання діяльності посадових осіб, які беруть участь у заходах державного нагляду (контролю)» у 2022 році двічі проводились заходи з організації регулярного оцінювання діяльності посадових осіб, які беруть участь у заходах державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сфері формування, ведення та використання страхового фонду документації України.

Виготовлення документів страхового фонду документації

За 2022 рік створено та прийнято на зберігання документи СФД на 194 вироби та об'єкти, у тому числі:

на 6 виробів;
 на 11 об'єктів промисловості;
 на 91 об'єкт будівництва;
 на 51 об'єкт систем життєзабезпечення;
 на 28 об'єктів систем транспортних зв'язків;
 на 7 пам'яток містобудування та архітектури.

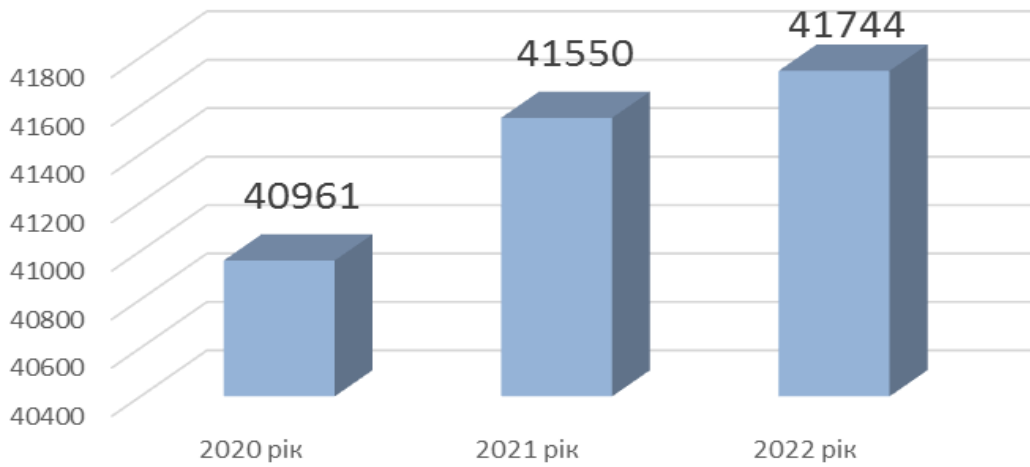
Відомості щодо закладення документів СФ до державного страхового фонду документації за напрямками створення (загальна кількість об'єктів за 2022 рік - 194)

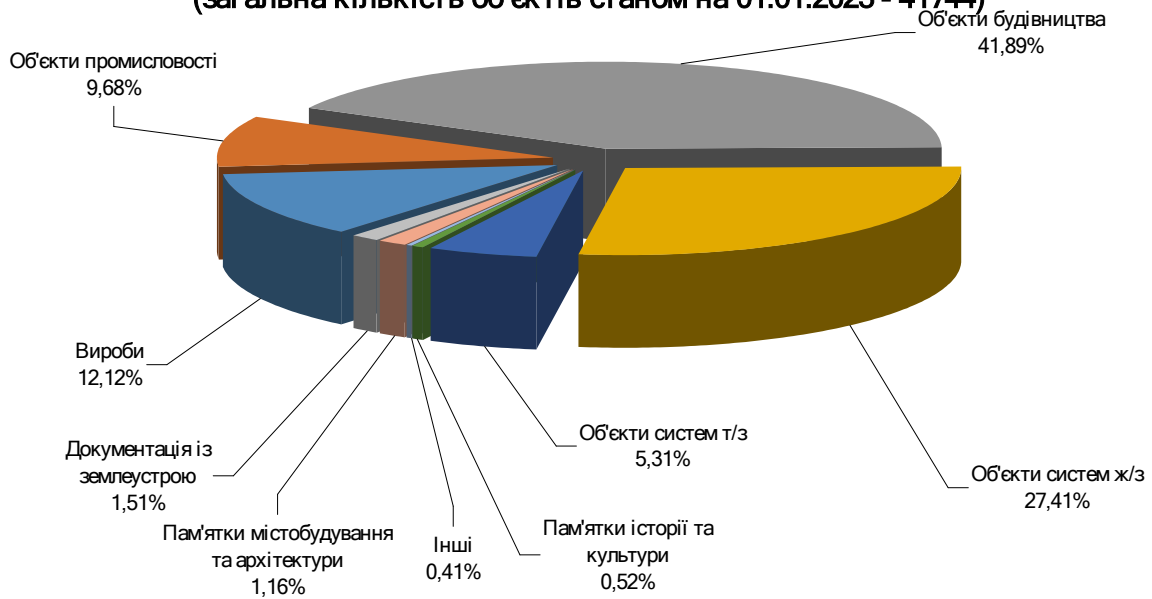
За період 1992-2022 рр. станом на 01.01.2023 до страхового фонду документації закладено 41744 вироби та об'єкти, у тому числі:

на 5058 виробів;
 на 4040 об'єктів промисловості;
 на 17485 об'єктів будівництва;
 на 11440 об'єктів систем життєзабезпечення;
 на 2215 об'єктів систем транспортних зв'язків;
 на 219 пам'яток історії та культури;
 на 485 пам'яток містобудування та архітектури;
 на 172 інші об'єкти;
 на 630 комплектів документації із землеустрою.

Загальна кількість виробів та об'єктів, документація на які закладена до СФД

Відомості щодо закладення документів СФ до державного страхового фонду документації за напрямками створення (загальна кількість об'єктів станом на 01.01.2023 - 41744)

В цілому протягом поточного року проведено вхідний контроль документів СФД в обсязі 270,1 тис.арк.ф.А4 та періодичний контроль – в обсязі 10 млн. 487,2 тис.арк.ф.А4.

Слід відзначити, що якість документів СФД, які передані на зберігання регіональними центрами СФД у 2022 році, відповідає вимогам нормативних документів.

Згідно з планами виготовлення та передачі на зберігання документів СФД загальний плановий обсяг передачі на зберігання документів СФ по регіональних центрах СФД на 2022 рік з урахуванням змін становив 575,2 тис.

арк. ф. А4, у тому числі:

по загальному фонду – 201,2 тис.арк.ф.А4;

по спеціальному фонду – 374,0 тис.арк.ф.А4.

За звітний період регіональними центрами СФД фактично виготовлено:

по загальному фонду – 201,3 тис.арк.ф.А4 (виконано на 100 %), у тому числі регіональними центрами СФД:

Західним – 71,2 тис.арк.ф.А4 (100 %);

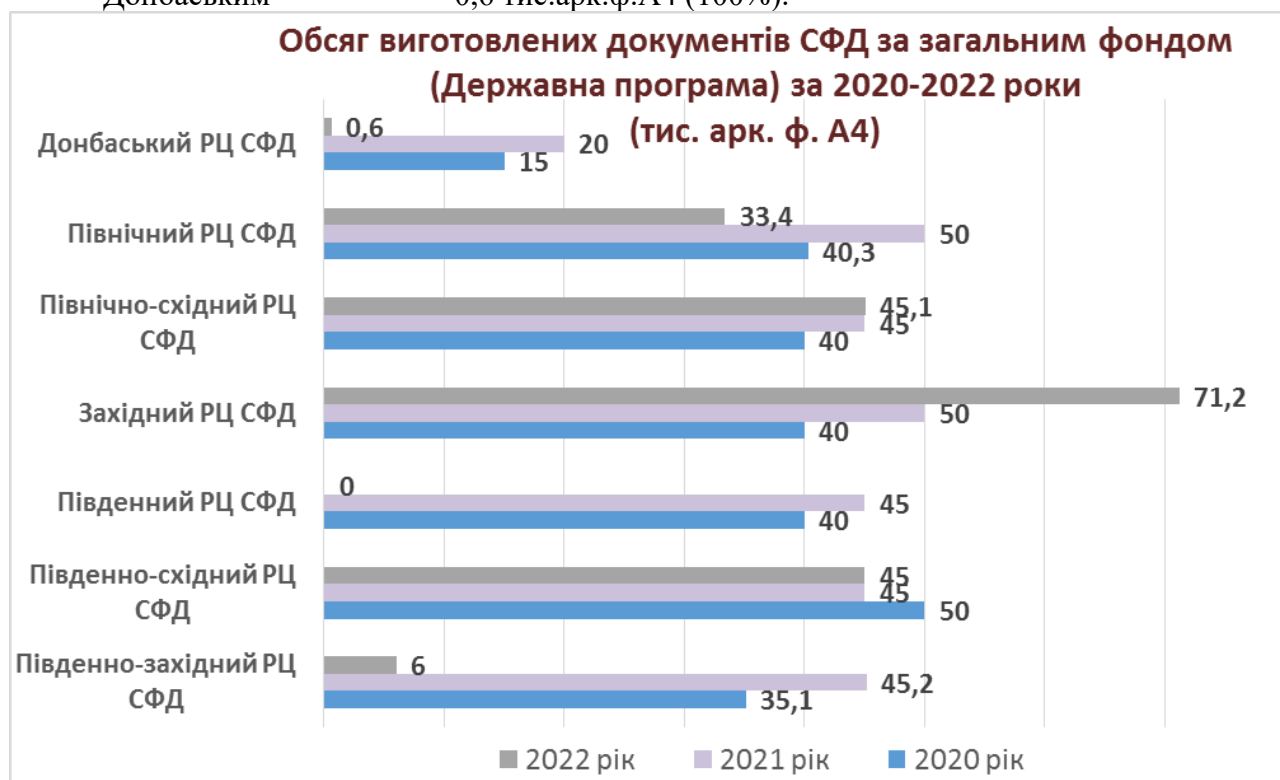
Північним – 33,4 тис.арк.ф.А4 (100%);

Південно-східним – 45,0 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Північно-східним – 45,1 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Південно-західним – 6,0 тис.арк.ф.А4 (100%);

Донбаським – 0,6 тис.арк.ф.А4 (100%).

по спеціальному фонду – 342,3 тис.арк.ф.А4 (виконано на 92 %), у тому числі регіональними центрами СФД:

Західним – 102,9 тис.арк.ф.А4 (101 %);

Північно-східним – 70,0 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Північним – 47,6 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Південно-східним – 39,7 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Південним – 38,6 тис.арк.ф.А4 (104 %);

Південно-західним – 25,0 тис.арк.ф.А4 (42 %);

Донбаським – 18,5 тис.арк.ф.А4 (104 %);

в цілому по системі – 543,6 тис.арк.ф.А4, що становить 95 % від загального планового обсягу на рік, у тому числі:

Північним – 81,0 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Західним – 174,1 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Північно-східним – 115,1 тис.арк.ф.А4 (100 %);

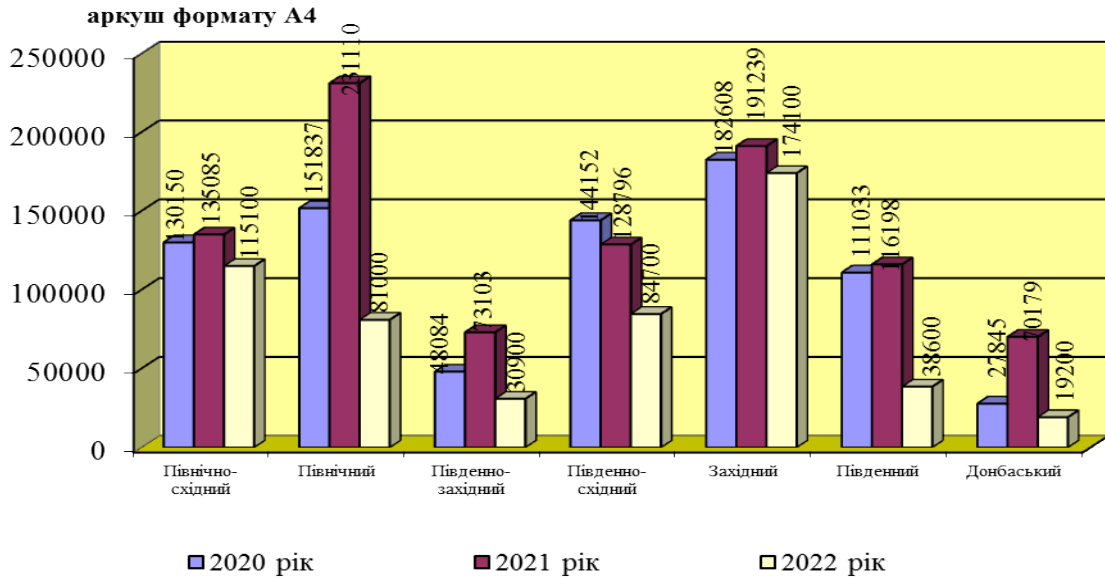
Південно-східним – 84,7 тис.арк.ф.А4 (100 %);

Південним – 38,6 тис.арк.ф.А4 (104 %);

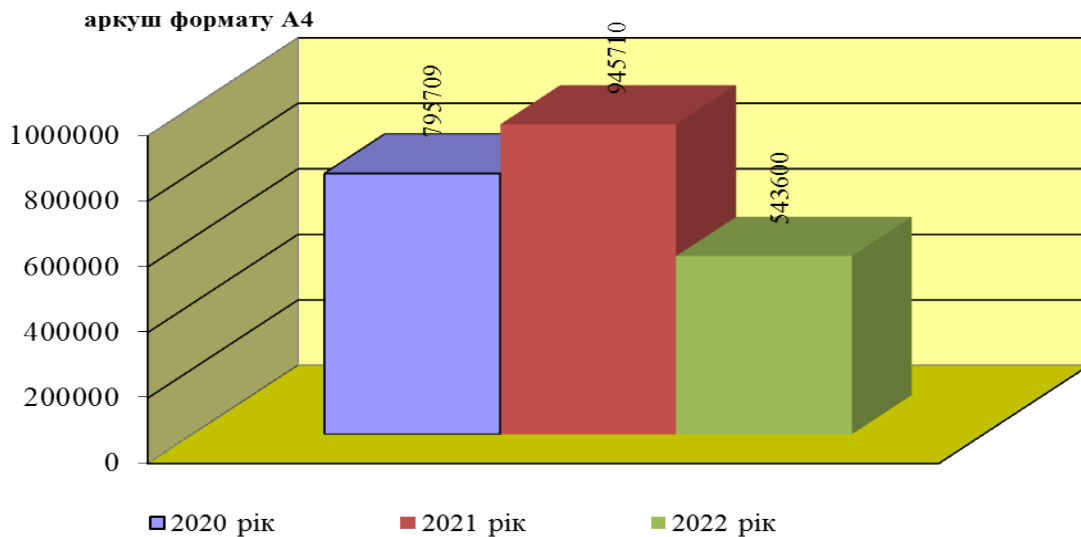
Південно-західним – 30,9 тис.арк.ф.А4 (47 %);

Донбаським – 19,2 тис.арк.ф.А4 (100 %).

Відомості про фактичні обсяги робіт з виготовлення та передачі на зберігання документів СФД за регіональними центрами СФД за 2020-2022 рр

Відомості про фактичні обсяги робіт з виготовлення та передачі на зберігання документів СФД по системі СФД за 2020-2022 рр

Забезпечення користувачів документами СФД

У 2022 році надійшли запити стосовно закладення до СФД документації на об'єкти від **16 суб'єктів**, яким надана інформація щодо наявності (відсутності) на обліку у Державному реєстрі документів страхового фонду документації України запитуваних документів СФД та роз'яснення щодо порядку забезпечення користувачів копіями документів СФД.

Запити надходили від Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України, Центрального управління забезпечення засобами ураження Озброєння Командування Сил логістики Збройних Сил України, апеляційного господарського суду, слідчого відділу управління ГУ СБУ, спеціальних установ СФД, підприємств, організацій, тощо.

Протягом звітнього періоду із заявками щодо забезпечення копіями документів СФД зверталось 8 користувачів:

ПрАТ «Західний торгово-промисловий дім», м. Дубно, Рівненська обл., ТОВ «ІМ», м. Київ;

Івано-Франківський відділ комплексного проектування ДП «УКРДІПРОДОР», м. Івано-Франківськ;

ЗАТ «РУР ГРУП С.А.», м. Кропивницький;

ДП "Авіакон", м. Конотоп, Сумська обл. (2 заявки);

ОСББ «Ізумруд 2007», м. Одеса (2 заявки);

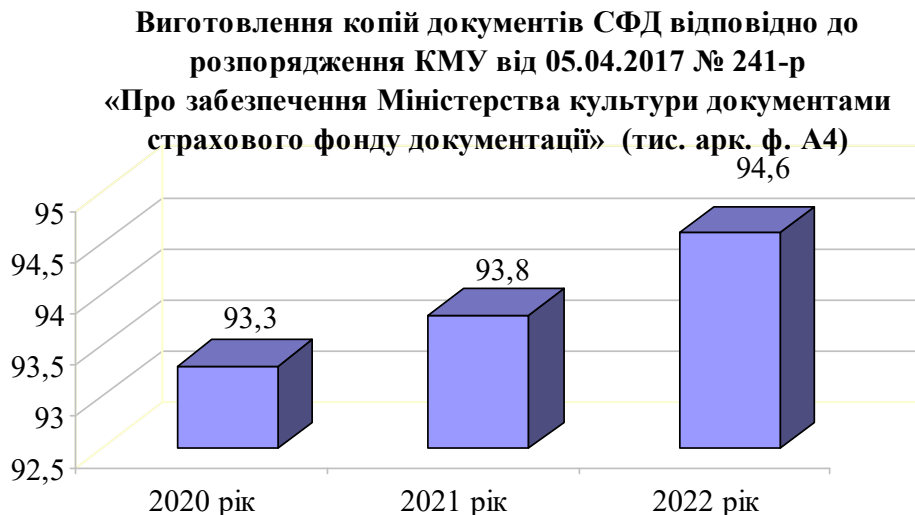
ОСББ "ОДИСЕЙ 34", м. Одеса;

ДУ Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України, м. Київ.

За 2022 рік проведені роботи з виготовлення копій з документів СФД за 9 з 11 оформлених завдань, загальним обсягом документації 2987 арк. ф. А4, з них: згідно із 8 заявками користувачів – 2886 арк.ф.А4, за 1 завданням Укрдержархіву – 101 арк. ф. А4 (проведення перевірки ділянки відтворення).

Не виконані роботи за 2 завданнями через відсутність фінансування у користувачів (ПрАТ «Західний торгово-промисловий дім», ДП «Авіакон»).

У 2022 році продовжені роботи з виготовлення копій документів СФД відповідно до розпорядження КМУ від 05.04.2017 № 241-р «Про забезпечення Міністерства культури документами страхового фонду документації». За 2022 рік виготовлено та відправлено до Міністерства культури та інформаційної політики України електронні копії документів СФД у обсязі 94,6 тис. арк.ф.А4 на 3 об'єкти культурної спадщини.

Результати проведених у 2022 році робіт щодо забезпечення користувачів копіями документів СФД дають можливість:

Міністерству культури та інформаційної політики України – отримати інформацію про музейні предмети, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та непідконтрольних територіях Донецької та Луганської областей. Копії документів СФД

забезпечать формування переліку можливих культурних втрат внаслідок збройної агресії Російської Федерації та подальшого відстоювання позиції України в міжнародних судах;

забудовникам та експлуатуючим організаціям – відновити втрачену документацію для подальшої експлуатації та ремонту житлових будинків та інших об'єктів будівництва; для завантаження проектної документації до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

Координація діяльності постачальників документів страхового фонду, регіональних центрів СФД та баз зберігання СФД з питань ведення СФД

Для визначення відповідності оригіналу діючої документації документів страхового фонду, прийняття рішення щодо переведення їх на архівне зберігання або знищення відповідно до вимог нормативних документів системи страхового фонду документації Укрдержархівом надана методична допомога щодо правильності складання переліків мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації, які підлягають переведенню на архівне зберігання або анулюванню представникам ДК «Укроборонпром», Мінекономіки України, Державного космічного агентства України, АТ «Укртелеком».

Згідно з графіками проведення робіт щодо ведення страхового фонду документації у 2022 році, погоджених директором департаменту страхового фонду документації Укрдержархіву, регіональними центрами страхового фонду документації проведена робота з 198 підприємствами, установами та організаціями, документація на вироби та об'єкти яких закладена до страхового фонду документації України.

За результатами роботи отримано від підприємств та організацій 63 акти про відповідність документів страхового фонду чинній документації, 1 узагальнений перелік мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації, що підлягають переведенню на архівне зберігання або анулюванню.

Отримані акти про відповідність документів страхового фонду чинній документації та узагальнені переліки мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації, що підлягають переведенню на архівне зберігання або анулюванню надано для організації подальшої роботи до баз зберігання страхового фонду документації.

Проведені роботи зі знищення мікрофільмів згідно з Актами про вилучення для знищення мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації архівного та довгострокового зберігання на об'єкти 5 підприємств.

Видача актів закладення технічної та проектної (робочої) документації до страхового фонду документації України

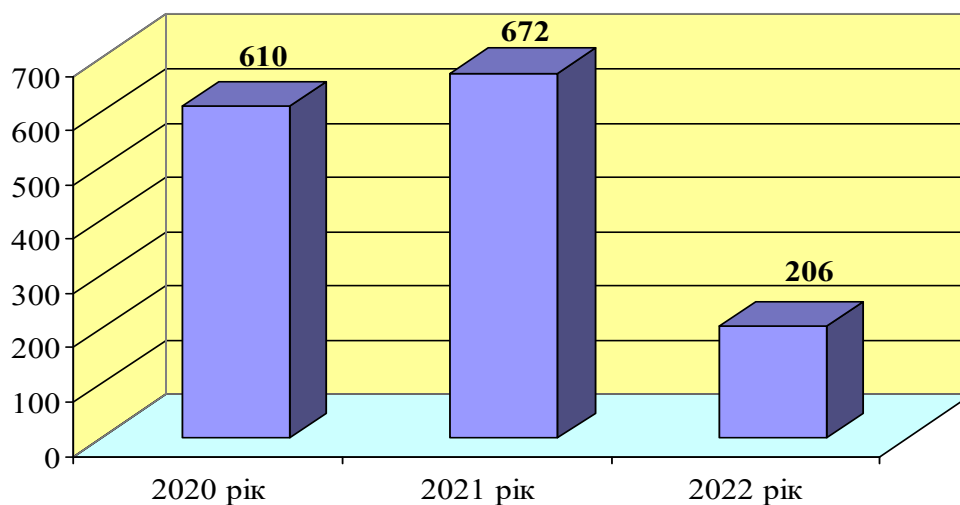
Протягом 2022 року за запитам підприємств, установ та організацій, видано 206 актів закладення технічної та проектної (робочої) документації до

страхового фонду документації України.

Інформаційні дані щодо видачі актів закладення проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України за 2020-2022 роки

	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Кількість актів та довідок	610	672	206

Відомості щодо видачі актів закладення проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України за 2020-2022 роки

З метою виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137 «Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг» взята участь у наповненні Реєстру адміністративних послуг на порталі «Дія». До Реєстру адміністративних послуг внесено послуги «Видача Акта закладення технічної документації до страхового фонду документації України» та «Видача Акта закладення проєктної (робочої) документації до страхового фонду документації України».

Ведення Державного реєстру техногенно та екологічно небезпечних об'єктів (Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів)

Відповідно до Закону України «Про страховий фонд документації України», Положення про Державну архівну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 870 Укрдержархів веде Державний реєстр техногенно та екологічно небезпечних об'єктів, видає юридичним та фізичним особам – власникам цих об'єктів свідоцтва про їх реєстрацію потенційно небезпечних об'єктів (ПНО).

Затверджено наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків

Чорнобильської катастрофи» від 07.12.2022 № 802 зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21.12.2022 за № 1647/38983, що призвело до неможливості виконання робіт щодо ідентифікації та паспортизації ПНО.

З метою виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137 «Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг» взята участь у наповненні Реєстру адміністративних послуг на порталі «Дія». До Реєстру адміністративних послуг внесено послугу «Видача дубліката Свідоцтва про реєстрацію об'єкта у Державному реєстрі потенційно небезпечних об'єктів».

Забезпечено наявність та актуальність послуги «Видача Свідоцтва про реєстрацію об'єкта у Державному реєстрі потенційно небезпечних об'єктів» в Реєстрі адміністративних послуг. Інформація з реєстру розміщується на Гіді з державних послуг (<https://guide.dii.gov.ua/>) і є доступною для публічного доступу як для громадян, так і для бізнесу.

Станом на 21.01.2019 до бази даних Державного реєстру ПНО внесено інформацію про 27301 ПНО.

У зв'язку з військовою агресією РФ і бойовими діями, що проходять на території України зменшилось надходження паспортів ПНО та запитів на інформацію із Державного реєстру ПНО.

За 2022 рік отримано 408 паспортів ПНО. Протягом 2022 року власникам ПНО підготовлено для видачі 477 Свідоцтв про реєстрацію об'єктів у Державному реєстрі ПНО (які були зареєстровані та інформація про які актуалізована в проміжній базі даних) та видано за запитами 240 Свідоцтв або направлено до територіальних органів Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

Проведено аналіз отриманих паспортів ПНО та внесено до проміжної бази даних Державного реєстру ПНО, яка використовується для надання електронних послуг, інформацію про 190 ПНО нових та оновлено дані про 287 ПНО. Всього паспортизовано 29595 ПНО.

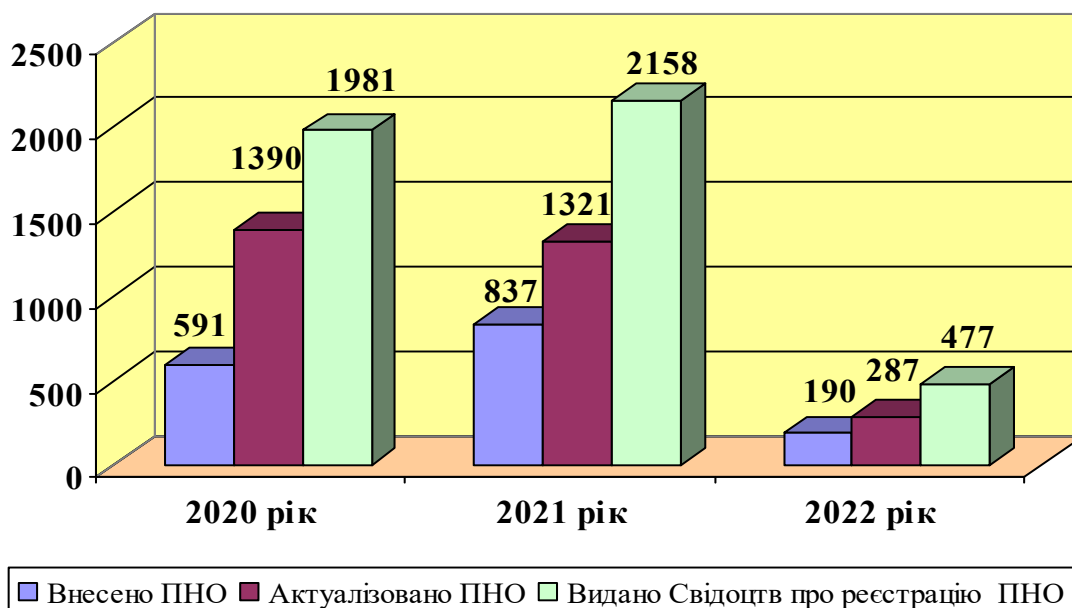
г

Інформаційні дані щодо ведення Державного реєстру ПНО

	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Внесено ПНО	591*	837*	190*
Актуалізовано ПНО	1390*	1321*	287*
Вилучено ПНО	-	-	-

* - дані опрацьовувались у проміжній базі даних Державного реєстру ПНО

Інформаційні дані щодо ведення Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів

Протягом 2022 року було виконано 8 запитів щодо порядку внесення, актуалізації та видалення інформації з реєстру, та отримання інформації з Державного реєстру ПНО, при цьому запити надходили від Арбітражних керуючих, Управління ДСНС України, підприємств, організацій тощо.

Інформаційні дані щодо кількості звернень

	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Кількість звернень та запитів	45	49	8

Видача дозволів на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом

Протягом 2022 року Укрдержархівом Дозволи на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом не надавались.

Інформаційні дані видачі дозволів на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом за 2020-2022 роки

	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Кількість дозволів	-	3	-

Забезпечено наявність та актуальність інформації послуги «Видача дозволу на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом» в Реєстрі адміністративних послуг. Інформація про послугу регулярно переглядається та, за необхідності, оновлюється.

Затверджено План переходу до електронних публічних та адміністративних послуг у сфері страхового фонду документації №1/3.03-1 від 18.07.2022.

Переведення зазначеної послуги в електронний вигляд за пропозицією Укрдержархіву включено Мінцифри до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів на 2022 – 2023 роки щодо переведення публічних послуг в електронну форму», який погоджено Укрдержархівом та Мін'юстом.

Затверджено Технічне завдання на дослідно-конструкторську роботу «Запровадження надання в електронному вигляді адміністративної послуги з видачі дозволу на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом».

Відповідну НДР включено до Тематичного плану замовлення на виконання прикладних наукових досліджень у сфері СФД у 2022 році.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ З ЦИФРОВІЗАЦІЇ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

У сучасних реаліях провідне місце в Державній архівній службі України належить створенню умов для інноваційного розвитку архівної галузі, задоволенню інформаційних потреб у реалізації прав доступу до архівних документів на основі формування використання інформаційних ресурсів та сучасних технологій.

Цифровізація усіх процесів архівної справи, діловодства та державної системи страхового фонду документації є важливим пріоритетом роботи Державної архівної служби України, відповідно до ухваленої програми діяльності, в якій цифровізація визначена, як один із пріоритетів дій Уряду. Усвідомлюючи, що у реаліях сьогодення забезпечення ефективного та зручного доступу до інформаційних ресурсів немислиме без упровадження та широкого використання цифрових технологій, Укрдержархів активно вживає заходів задля їх реалізації.

Державна архівна служба України на сьогодні має оновлений офіційний веб-портал з інтеграцією:

архівно-пошукового проєкту «Український мартиролог ХХ століття» з удосконаленим функціоналом бази даних. На сьогодні в базі даних сконцентровано інформацію про майже 106 тис. репресованих осіб; ресурсом

скористалися понад 50 тис. відвідувачів; «Український мартиролог ХХ століття» містить кілька тисяч карток державних архівів Автономній Республіці Крим, Донецької, Луганської областей. Це ті документи, оригінали яких, на жаль, не контролюються Україною. Але за допомогою коротких інформаційних карток є можливість знайти відомості щодо репресованих осіб на цих територіях;

бази даних «Унікальні документи Національного архівного фонду», яка відкриває можливість переглянути цифрові копії унікальних документів Національного архівного фонду. Наразі до унікальних документів НАФ віднесено 450 архівних документів, що за рішенням Центральної експертно-перевірної комісії Укрдержархіву становлять виняткову культурну цінність, мають вагомe значення для формування національної самосвідомості українського народу та всесвітньої культурної спадщини;

електронного ресурсу «Архіви Криму» з онлайн доступом до цифрових копій метричних книг Державного архіву в Автономній Республіці Крим, метричних книг Державного архіву м. Севастополя, документів Галузевого державного архіву Служби безпеки України;

пошукового проєкту «Архів архівного законодавства», який пропонує користувачам пошук документів за шістнадцятьма умовно виділеними їх назвами, а також дозволяє критично осмислити їхні положення та висновки, порівняти із сучасною нормативно-правовою базою функціонування архівної галузі;

«Архів архівного законодавства» надає доступ до колекції з майже двохсот нормативно-правових актів з історії архівної справи в Україні радянської доби. Цей ресурс допоможе краще розуміти практики тоталітарного режиму в організації роботи державних архівів, зокрема й щодо закриття реального доступу широкого кола користувачів до ретроспективної архівної інформації;

системи обліку публічної інформації.

У рамках реалізації пріоритету – цифровізація всіх процесів архівної справи, Державною архівною службою України у 2022 році підготовлено та направлено до Міністерства цифрової трансформації України завдання (проєкти) Національної програми інформатизації на 2023 рік та 2023 – 2025 роки (далі – Завдання), що визначають основні засади реалізації архівної політики у сфері цифровізації. У такий спосіб у межах реалізації Завдань в Державній архівній службі України вирішуватимуться питання переходу до орієнтованого на інтереси людей, спрямованого на розвиток інформаційного суспільства, відкритого та прозорого публічного управління, здійснення економічної діяльності на засадах результативності та ефективності, створення умов для розвитку як самої інфраструктури інформатизації, так і забезпечення сталого інноваційного розвитку архівної галузі в цілому. Пропозиції включають 4 завдання:

- цифровізація страхового фонду документації України для оперативного забезпечення спецкористувачів документацією мобілізаційного та оборонного призначення;

- забезпечення щорічної технічної підтримки системи електронного документообігу АСКОД;
- забезпечення центральних державних архівних установ обладнанням для оцифрування документів Національного архівного фонду України;
- розробка централізованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Архівні фонди України», у тому числі міжархівного пошукового порталу.

Розпочато реалізацію пілотного проєкту щодо приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду із застосуванням нових форматів електронного документа відповідно до нормативних документів на постійне зберігання від Міністерства юстиції України до Сховища архівних електронних документів (САЕД) у складі Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву відповідно до Договору № 22-MR5614 від 20.10.2022 «Development and Implementation of E-archive for MoJ», укладеного між ЕРІС - Agence Française d'Expertise Technique Internationale (AFETI) та ПАТ «Центр комп'ютерних технологій «ІнфоПлюс», реалізація даного проєкту забезпечить створення належних умов для постійного зберігання електронних документів Національного архівного фонду та державних електронних інформаційних ресурсів.

В 2022 році було підготовлено «Звіт про результати обстеження щодо надання послуг з обстеження об'єкта автоматизації та розробки вимог до програмного забезпечення відповідно до пункту 1 Таблиці 1 «Графік поставки» – «Обстеження об'єкта автоматизації. Розробка вимог до програмного забезпечення» до Договору № 22-MR5614 від 20.10.2022 з розробки та впровадження електронного архіву Міністерства юстиції України», Технічне завдання «Вимоги до розробки спеціалізованого модуля в рамках E-Archive Міністерства юстиції України для пілотного впровадження технології архівного зберігання електронних документів, що підлягають довгостроковому зберіганню» та Технічне завдання «Вимоги до модернізації системи «Електронні архівні системи (ЕЛАРСИС)»».

7. НАУКОВЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА СИСТЕМИ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

В системі Укрдержархіву функціонує дві науково-дослідні установи: Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (далі – УНДІАСД) та Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії (далі – НДІ мікрографії).

Тематичним планом замовлення на виконання прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері архівної справи на 2022 рік (далі – Тематичний план), затвердженим Головою Укрдержархіву 31 грудня 2021 року, заплановано виконання Українським

науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства за рахунок коштів Державного бюджету України на 2022 рік 7 наукових робіт що стосуються: мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ і документів державних архівів; документальних комплексів, що відкладаються у діяльності сільської (селищної) ради територіальної громади, з визначенням строків їх зберігання; теоретичних та практичних засад впровадження електронних послуг в архівних установах України; особливостей приймання-передавання документів в електронній формі на постійне зберігання; розрахунку нормативів чисельності працівників місцевих державних архівних установ України; організації доступу до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду; методики оцінювання якості надання архівних послуг (сервісів).

У зв'язку із неможливістю виконання з об'єктивних причин, спричинених збройною агресією росії, наукової роботи «Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду» Укрдержархів підтримав пропозицію УНДІАСД щодо заміни наведеної наукової роботи на іншу – «Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації».

6 наукових робіт повністю завершено. Результати виконання наукової роботи «Методика оцінювання якості надання архівних послуг (сервісів)», завершення якої передбачено в 2023 році, відображено у проміжному звіті про виконання етапів наукової роботи

Усі виконані наукові роботи пройшли державну реєстрацію в УкрІНТЕІ.

За результатами наукових робіт у 2022 р. розроблено: Звіт про наукову роботу «Доступ до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду»; Методичні рекомендації «Доступ до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду»; Звіт про наукову роботу «Дослідження теоретичних та практичних засад впровадження електронних послуг в архівних установах України»; Методичні рекомендації «Впровадження електронних послуг в архівних установах України»; Звіт про наукову роботу «Дослідження підходів розрахунку нормативів чисельності працівників місцевих державних архівних установ України»; Методичні рекомендації щодо визначення чисельності працівників місцевих державних архівних установ України; Звіт про наукову роботу «Приймання-передавання документів в електронній формі на постійне зберігання»; Методичні рекомендації «Приймання-передавання документів в електронній формі на постійне зберігання»; Звіт про наукову роботу «Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у

вигляді Бюлетеня Галузевого центру науково-технічної інформації»; Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства (вип. 37); Звіт про наукову роботу «Дослідження та визначення документальних комплексів, що відкладаються у діяльності сільської (селищної) ради об'єднаної територіальної громади, з визначенням строків їх зберігання»; Примірну номенклатуру справ сільської (селищної) ради територіальної громади; Проміжний звіт про наукову роботу «Методика оцінювання якості надання архівних послуг (сервісів)».

Упродовж 2022 року державними архівними установами підготовлено низку наукових та методичних розробок, а саме: 14 методичних рекомендацій; 7 інструкцій; 5 пам'яток; 5 презентацій до семінарів та виступів; 43 статті (з них 15 інформаційних за документами архівів та 10 описових до проєкту ЦДАВО України «Шлях до державності: Архівні хроніки української еміграції»); підготовлено публікацію Словника актової мови; довідник «Державний архів Київської області. Анотований реєстр описів. Т. 2. Ч. 4. Фонди періоду після 1917 року»; примірну номенклатуру справ для сільських (селищних) громад тощо.

Результативну роботу в науковому та/ або методичному напрямках діяльності провели: ЦДАВО України, ЦДАГОУ, ЦДІАЛ України, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ України, ЦДАЕА, державні архіви Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатська Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумська, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва, галузевий державний архів «Міністерства оборони України».

У 2022 році проведено Конкурс науково-методичних розробок і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства і археографії, за результатами якого диплом I ступеня вручено розробникам методичних рекомендацій «Створення 3D-екскурсій в архівних установах»; диплом II ступеня за сценарій відеофільму «Опале листя Листопадового повстання» та методичні рекомендації «Оцифрування аудіовізуальних документів Національного архівного фонду»; диплом III ступеня за Методичні рекомендації щодо самостійного відбору мікробіологічних та ентомологічних проб працівниками архівних установ в умовах дії дистанційно-карантинних заходів та Словник термінів щодо аудіовізуальних документів у сфері архівної справи.

За Тематичним планом замовлення зі Зміною № 1 на виконання прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері страхового фонду документації у 2022 році НДІ мікрографії виконував 10 наукових (науково-технічних) робіт, які передбачали вирішення першочергових питань у сфері СФД.

У зв'язку з виробничою необхідністю, що виникла внаслідок введення воєнного стану на території України, а також через фактичну відсутність виконавців наукових робіт у межах регіону та України, у 2022 році НДІ мікрографії розроблено та затверджено Державною архівною службою України

доповнення до п'яти наукових робіт: тема 1.1 (Доповнення № 1), тема 1.5 (Доповнення № 3), тема 2.1 (Доповнення № 1), тема 2.2 (Доповнення № 1) та тема 3.7 (Доповнення № 1), які передбачають перенесення термінів їх виконання.

У звітному році завершено виконання двох наукових робіт (шифр тем – 1.3 та 3.1), які будуть впроваджені в 2023 році, решта робіт є перехідними.

Виконання наукових робіт у 2022 році здійснювалося за тематикою, визначеною наказом Міністерства юстиції України від 12.07.2021 № 2449/5 «Про затвердження тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету на 2022-2024 роки науково-дослідними інститутами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України», а саме:

- технологічне забезпечення СФД України;
- розроблення автоматизованої інформаційної системи СФД України;
- нормативне забезпечення СФД України.

За напрямом «Технологічне забезпечення СФД України» у 2022 році виконувалося чотири наукові роботи. Дві наукові роботи є новими, виконання однієї з них завершено.

За напрямом «Розроблення автоматизованої інформаційної системи СФД України» у 2022 році виконувалося дві наукові роботи, що є новими, робота за якими переходить на 2023 рік.

За напрямом «Нормативне забезпечення СФД України» виконувалося чотири наукові роботи, одна з яких є новою, решта – перехідні. Дослідження завершено за однією науковою роботою.

Наукові роботи, які виконував НДІ мікрографії протягом звітнього періоду, зареєстровані УкрІНТЕІ.

У 2022 році завершено виконання 2 наукових (науково-технічних) робіт (шифр тем – 1.3, 3.1). Виконано за рік 15 етапів (підетапів) робіт, за якими отримано 19 одиниць НТП:

- звіти про НДР – 10 од. (анотовані – 4, проміжні – 4, остаточні – 2);
- методична документація – 5 од. (МН – 3, перша редакція проєкту МР – 1, перша редакція проєкту нормативів трудомісткості – 1);
- програмна документація – 2 од. (специфікація – 1 од., текст програми – 1);
- технологічна документація – 1 од. (модифікований ТТП 321.02200.00011 – 1);
- актуалізована БД Реєстру ПНО – 1 од. НТП.

За результатами наукових (науково-технічних) робіт, що виконувались у звітному році, упровадженню експериментальному і практичному підлягають 13 од. НТП:

- а) за двома завершеними науковими роботами (3 од. НТП):
 - 1) тема 1.3 – 1 од. НТП (звіт про НДР з рекомендаціями (остаточний));
 - 2) тема 3.1 – 2 од. НТП:
 - МН-84.2-37552598-002:2022 «Страховий фонд документації. Правила внесення змін до мікрофільмів страхового фонду документації»;

– МН-84.2-37552598-003:2022 «Страховий фонд документації. Правила переведення мікрофільмів страхового фонду документації на архівне зберігання чи анулювання»;

б) за шістьма перехідними науковими роботами (10 од. НТП):

1) тема 1.2 – 2 од. НТП:

– МН-84.2-37552598-001: 2022 «Страховий фонд документації. Конвертація та доопрацювання документації, що надається в електронному вигляді, до знімання мікрофільмів на КОМ-системі»;

– модифікований ТТП 321.02200.00011 «Страховий фонд документації. Комплект документів на модифікований типовий технологічний процес виготовлення мікрофільмів страхового фонду»;

2) тема 1.5 – 2 од. НТП:

– звіт про НДР (проміжний);

– звіт про НДР з рекомендаціями (проміжний);

3) тема 2.1 – 2 од. НТП:

– звіт про НДР (проміжний);

– актуалізована проміжна БД Реєстру;

4) тема 2.2 – 2 од. НТП:

– специфікація;

– текст програми;

5) тема 3.2 :

– звіт про НДР (проміжний);

6) тема 3.6 – 1 од. НТП:

– звіт про НДР (остаточний).

Звіти про НДР (ДКР), схвалені рішеннями НТР НДІ мікрографії, методичні та технологічні документи впроваджуватимуться рішеннями НТР Укрдержархіву після їх затвердження, програмна документація – актами передачі замовнику.

У 2022 році в державній системі СФД упроваджено 1 од. НТП за темою 2.1 – актуалізована проміжна БД Реєстру, яка станом на 02.12.2022 містить відомості про 29595 ПНО (передано до департаменту СФД Укрдержархіву за Актом «Про актуалізацію бази даних Реєстру ПНО» від 26.12.2022).

У 2022 році в державній системі СФД упроваджено НТП, отриману за Тематичним планом замовлення зі Змінами № 1 та № 2 на виконання прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері страхового фонду документації за 2021 рік:

тема 1.1 – Технологічна інструкція ТІ 321.02200.00065 та Тимчасове технічне рішення № 9/21 – 11 (рішення НТР Укрдержархіву від 05.07.2022 № 3/1 «Про впровадження в державній системі страхового фонду документації Технологічної інструкції ТІ 321.02200.00065 та Тимчасового технічного рішення № 9/21 – 11, які використовують під час виготовлення мікрофільмів страхового фонду за допомогою апарату для знімання мікрофільмів, оснащеного монітором», протокол № 3 НТР Укрдержархіву);

тема 1.3 – Зміна № 5 до ТТП 321.02200.00011 «Комплект документів на типовий технологічний процес виготовлення мікрофільмів страхового фонду»

(рішення НТР Укрдержархіву від 21.12.2022 № 6/1 «Про впровадження в державній системі СФД Зміни № 5 до ТТП 321.02200.00011 та Методичних рекомендацій МР-84.2-37552598-023:202_« Страховий фонд документації. Методичні рекомендації. Електронні копії документів. Загальні вимоги», протокол № 6 НТР Укрдержархіву);

тема 1.4 – Методичні рекомендації МР-84.2-37552598-023:2022« Страховий фонд документації. Методичні рекомендації. Електронні копії документів. Загальні вимоги» (рішення НТР Укрдержархіву від 21.12.2022 № 6/1 «Про впровадження в державній системі СФД Зміни № 5 до ТТП 321.02200.00011 та Методичних рекомендацій МР-84.2-37552598-023:202_«Страховий фонд документації. Методичні рекомендації. Електронні копії документів. Загальні вимоги», протокол № 6 НТР Укрдержархіву);

тема 3.2 – Словник термінів сфери страховий фонд документації С 84.2-37552598-001:2021 (рішення НТР Укрдержархіву від 19.12.2022 № 5/1 «Про впровадження в державній системі СФД словника С 84.2-37552598-001:2021», протокол № 5 НТР Укрдержархіву).

8. МЕРЕЖА АРХІВНИХ УСТАНОВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ УСТАНОВ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

До сфери управління Державної архівної служби належить 7 центральних державних архівів, 3 центральні державні архівні установи, 8 спеціальних установ страхового фонду документації, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства і Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії.

Станом на 01.01.2023 фактично відома інформація про мережу архівних установ України у кількості 874 одиниці, з них:

7 центральних державних архівів;

Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства;

3 центральні державні архівні установи;

25 державні архіви областей, м. Києва;

111 архівних відділів (секторів) райдержадміністрацій;

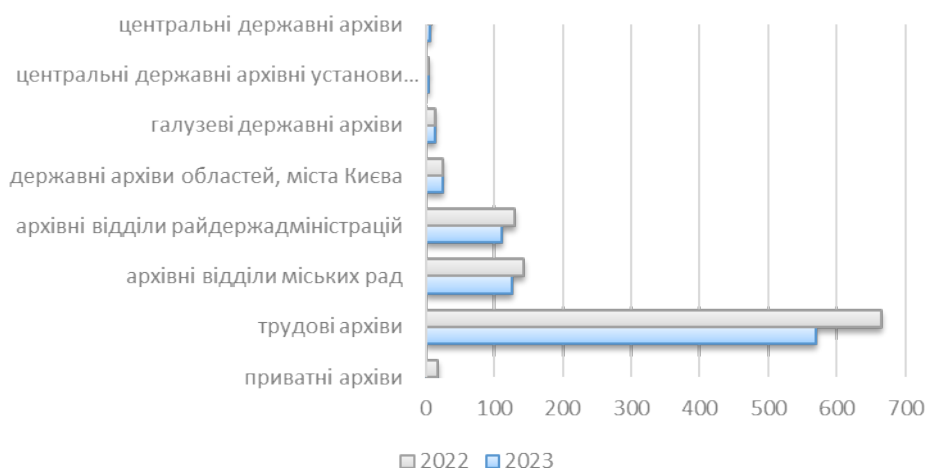
126 архівних відділів (секторів) міських рад;

14 галузевих державних архівів;

570 архівних установ сільської, селищної, міської ради, ради об'єднаної територіальної громади (далі – трудові архіви);

17 архівних установ, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права.

Динаміка мережі архівних установ

У мережі архівних установ відбулися зміни.

Кількість центральних державних архівів зменшилась відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 р. № 732 «Про оптимізацію системи центральних державних архівів», зокрема утворено:

Центральний державний архів громадських об'єднань та українці у результаті злиття Центрального державного архіву громадських об'єднань України та Центрального державного архіву зарубіжної українці;

Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів у результаті злиття Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г.С. Пшеничного та Центрального державного електронного архіву України.

Збільшилась кількість галузевих державних архівів унаслідок утворення Галузевого державного архіву воєнної розвідки для постійного зберігання архівних документів розвідувального органу Міністерства оборони та інших суб'єктів системи воєнної розвідки відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 січня 2022 року № 62 «Про утворення Галузевого державного архіву воєнної розвідки». При цьому статус юридичної особи мають 8 із 14 галузевих державних архівів.

Внаслідок збройної агресії російської федерації, у зв'язку з перебуванням частини архівних відділів районних державних (військових) адміністрацій, міських рад та їх відокремлених робочих місць, трудових архівів на окупованій території або у зоні активних бойових дій, зазнала змін мережа архівних відділів (секторів) районних державних адміністрацій та міських рад, трудових архівів Донецької, Запорізької, Луганської, Харківської, Херсонської областей.

Зокрема, кількість місцевих державних архівних установ районного рівня станом на 01.01.2023 умовно скоротилася на 14% та склала 111 одиниць, оскільки відомості щодо 18 архівних відділів (секторів) районних державних адміністрацій Донецької (2), Запорізької (4), Луганської (4), Харківської (3), Херсонської областей (5) відсутні.

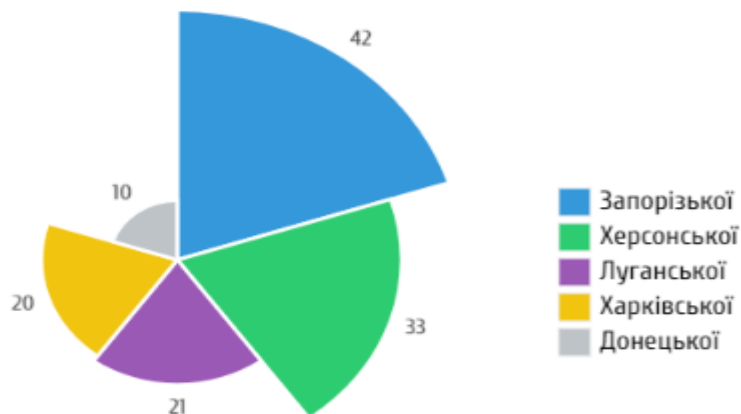
У контексті адміністративно-територіальної реформи в Україні 2021 року 242 архівні відділи, що були структурними підрозділами ліквідованих райдержадміністрацій (70% від загальної кількості ліквідованих), реорганізувалися у відокремлені робочі місця архівних відділів укрупнених районних державних адміністрацій та фактично здійснюють свою діяльність за попереднім місцем розташування.

Наразі роботу місцевих державних архівних установ районного рівня забезпечують 659 працівників.

Мережа архівних відділів (секторів) міських рад складає 126 установ (з них 34% є юридичними особами приватного права), що на 17 менше минулорічної кількості, оскільки відсутні відомості щодо 3 відділів (секторів) міських рад Донецької області, 4 – Запорізької, 3 – Луганської, 3 – Харківської, 4 – Херсонської областей, як наслідок збройної агресії російської федерації. Кількість штатних одиниць архівних відділів (секторів) міських рад станом на 01.01.2023 складає 416 осіб.

Умовне зменшення кількості трудових архівів на 94 установи переважно зумовлено відсутністю інформації про установи, що знаходяться на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або які перебувають на

Кількість архівних установ областей, інформація про які відсутня внаслідок

тимчасово окупованих російською федерацією, зокрема: на території Донецької області не доступні відомості про 5 трудових архівів, Запорізької – 34, Луганської – 14, Харківської – 14, Херсонської – 24.

У 2022 році кількість трудових архівів Сумської області зменшилася на 12 одиниць. Згідно з рішенням другої сесії восьмого скликання Роменської міської ради від 14.12.2020 «Про реорганізацію сільських рад Роменського району Сумської області шляхом приєднання до Роменської міської ради Сумської області» протягом 2022 року архівний відділ Роменської міської ради приймав на зберігання документи з особового складу та тимчасового зберігання трудових архівів сільських рад Роменської міської об'єднаної територіальної громади.

У Київській та Житомирській областях припинено 2 трудових архіви – комунальні установи «Трудовий архів міста Новограда-Волинського» та «Білоцерківський районний трудовий архів» відповідно. Натомість збільшилась кількість трудових архівів у Вінницькій (2), Закарпатській (2), Львівській (5), Одеській (1), Хмельницькій (1) областях. У підсумку мережа трудових архівів склала 570 установ (50% яких мають статус юридичної особи публічного права), штатна чисельність яких складає 893.

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародна діяльність Укрдержархіву та архівних установ здійснювалася відповідно до вимог національного законодавства та нормативно-правових актів у сфері зовнішніх зносин. Укрдержархівом з метою поліпшення та забезпечення координації цього напрямку роботи у 2022 році підготовлено та доведено до відома державних архівних установ рекомендації Міністерства закордонних справ України щодо ухвалених резолюції ГА ООН «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН» та використання прийнятих рішень у міжнародній діяльності та під час участі у міжнародних заходах, у т. ч. за межами України.

Управлінням комунікацій Укрдержархіву здійснено інвентаризацію існуючих міжнародних договорів міжвідомчого характеру, укладених в архівній сфері, аналізу їх відповідності чинному законодавству, визначення договорів, які втратили чинність та внесення пропозиції про їх переукладення в разі визнання потреби сторонами, що їх уклали.

У 2022 році результатом цієї роботи відповідно до вимог статті 24 Закону України «Про міжнародні договори» та пункту 12 Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422 стало прийняття рішень про припинення дії Угоди про співробітництво між Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України та федеральною архівною службою росії від 24 грудня 1998 року, Протоколу про спільні проекти Державного комітету архівів України та федерального архівного агентства (російська федерація) від 21 березня 2007 року, Плану спільних заходів

Державної архівної служби України і федерального архівного агентства (російська федерація) на 2014–2016 роки від 3 вересня 2013 року, Угоди про співробітництво між Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України і Головним архівним управлінням при Раді Міністрів Республіки Беларусь від 22 квітня 1992 року, Протоколу про спільні проекти Державного комітету архівів України і Департаменту з архівів та діловодства Міністерства юстиції Республіки Білорусь від 18 вересня 2008 року. Розпочато процедуру припинення угод в рамках снд: Рішення Економічної ради СНД «Про створення Консультативної ради керівників державних архівних служб держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав» від 3 грудня 2004 року (не приєднання); Угоди про правонаступництво щодо державних архівів колишнього Союзу РСР від 6 липня 1992 року (про вихід). Угода про принципи та форми взаємодії держав-учасниць СНД в сфері використання архівної інформації від 4 червня 1999 року визнана МЗС України такою, що не підписана Україною (інформація депозитарія про приєднання України до Угоди також відсутня).

Підготовлено та організовано переговорний процес щодо узгодження та у подальшому підписання нових редакцій Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Національним архівним агентством Республіки Молдова (на опрацюванні у молдавській стороні), Меморандуму про співробітництво між Державною архівною службою України та Національним архівом Азербайджанської Республіки (отримано дозвіл від 17.01.2022 № 982/2/1-22, через війну підписання відтерміновано на інший період), Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки в архівній сфері (на опрацюванні у словацькій стороні), нової редакції Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Державною агенцією «Архіви» Республіки Болгарія (на опрацюванні у болгарській стороні), Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Генеральною дирекцією архівів Республіки Албанія (отримано дозвіл наприкінці 2022 року, через війну підписання відтерміновано на інший період), Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Державними архівами Ізраїлю (отримано дозвіл від 18.02.2022 № 4186/2/1-2, через війну підписання відтерміновано на інший період), Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Інститутом національної пам'яті – Комісією з розслідування злочинів проти польського народу (доопрацьовується обома сторонами за зауваженнями зацікавлених міністерств обох держав), Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Генеральною дирекцією архівів Італійської Республіки (на опрацюванні у італійській стороні).

Управлінням комунікацій Укрдержархіву підготовлено та організовано підписання в режимі онлайн 25 березня 2022 року Угоди про тимчасову передачу між Державною архівною службою України та Національним архівом Сполученого Королівства; 05 травня 2022 року – Меморандуму про

співробітництво між Державною архівною службою України та Інститутом сучасної історії Академії Наук Чеської Республіки; упродовж серпня 2022 року – Протоколу про наміри між Державною архівною службою України, «FamilySearch International», штат Юта, США та Спілкою архівістів Франції.

Підготовлено проекти нової редакції Протоколу про співробітництво між Державною архівною службою України та Австрійським державним архівом в архівній сфері, Угоди про співробітництво між Державною архівною службою України та Національним архівом Сполученого Королівства та Меморандуму про визнання спільної архівної спадщини між Державною архівною службою України, Генеральною дирекцією державних архівів Республіки Польща, Національним архівом Естонії, Національним архівом Латвії та Офісом Головного архівіста Литви.

У межах компетенції Укрдержархіву розглянуто проекти міждержавної угоди (конкордату) між Україною та Святим Престолом, Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про створення змішаної українсько-турецької комісії з проведення спільних історичних досліджень, додатку Української сторони до Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою у частині послуг/видів діяльності, щодо яких в майбутньому будуть можливими або/чи передбачатимуться відповідно до галузевих стратегій реформування/розвитку обмеження в частині доступу до ринку.

Розглянуто пропозиції та надано рекомендації ЦДАЛ України про співробітництво з компанією-розробником програмного забезпечення «Keer Solutions, LDA» (м. Брага, Португалія) та про співробітництво з компанією Pigi Connect (м. Осло, Норвегія) про тимчасове зберігання колекції цифрових копії документів із фондів ЦДАЛ на хмарних серверах; проект Угоди про співпрацю між Центральним державним історичним архівом України, м. Львів та Міжнародним Єврейським генеалогічним товариством Jewishgen (м. Нью-Йорк, США), проект чотиристороннього контракту щодо участі ЦДАВО України у виставковому проекті Військового музею імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литовська Республіка).

15 червня 2022 року підписано Договір про співробітництво між ЦДАГО України та Інститутом дослідження тоталітарних режимів Чехії.

12 липня 2022 року за участі Голови Укрдержархіву в приміщенні Одеської національної наукової бібліотеки в рамках візиту Міністра закордонних справ Грецької Республіки Нікоса Дендіса підписано Меморандум про взаєморозуміння між Генеральним консульством та Державним архівом Одеської області.

Подальшого розвитку набула співпраця з корпорацією FamilySearch International (США). Підписано нові договори корпорації FamilySearch International з державними архівами України: 28 березня 2022 року з ЦДАВО України, 21 вересня 2022 року з Держархівом Черкаської області, 20 грудня 2022 року з ЦДАМЛМ України та Держархівом Рівненської області.

Упродовж червня-грудня 2022 року організовано робочі місця та забезпечено обладнанням і здійснюється оцифрування документів НАФ

України за такими договорами у ЦДІАК України, ЦДАВО України, ЦДІАЛ України, держархівах Київської, Кіровоградської, Полтавської, Хмельницької, Чернівецької областей.

Лідером з виконання цих договорів серед архівів у 2022 році став Державний архів Полтавської області, яким у співпраці із генеалогічною корпорацією FamiliSearch International оцифровано близько 10% всіх справ, тобто щоденно оцифровується від 12 000 до 13 500 арк. документів.

У своїй звітності Державний архів Полтавської області повідомляє про такі оцифровані фонди та архівні справи: 13 фондів дорадянського періоду (Полтавська духовна консисторія, Пирятинське духовне правління, Православні церкви Полтавської губернії (об'єднаний архівний фонд), повітові рекрутські присутствія) та 8 фондів радянського періоду (Полтавський кущовий народний суд, органи робітничо-селянської міліції, Управління служби безпеки України у Полтавській області, Колекція книг записів актів громадянського стану Полтавщини (об'єднаний архівний фонд), частково – 328 фондів дорадянського, радянського періодів та партійних фондів. Всього 200 393 архівних справи (одиниці зберігання), 4 889 835 аркушів архівних документів, у тому числі: метричні записи православних церков Полтавщини; формулярні списки рекрутів; книги реєстрації актових записів по 1945 рік; фільтраційні справи та листи громадян, вивезених до Німеччини в роки Другої світової війни на примусові роботи; трофейні справи військовополонених радянської армії: кримінальні справи радянських репресивних органів тощо.

FamilySearch International має безкоштовний сайт, де всі оцифровані копії виставляються у вільний доступ, який з квітня 2022 року має українську версію. Це реальний крок допомоги американських партнерів Державній архівній службі України та українським архівам під час російської агресії в Україні. Все, що оцифрують державні архіви України буде доступно на сайті FamilySearch International, а архіви отримують цифрову копію для власних сайтів.

Упродовж звітного періоду Укрдержархів та архівні установи брали участь у міжнародних заходах.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 10 червня 2022 року № 14285/1/1–22 Голова Укрдержархіву та директор ЦДІАЛ України взяли участь в Європейському архівному колоквиумі «Розпорошена спадщина. Збереження та відновлення архівів в Європі після Першої світової війни» та консультаціях з Генеральним директором державних архівів Польщі, а також керівниками національних архівних служб держав ЄС (м. Краків, Польща, 20–26 червня 2022 року).

Голова Укрдержархіву інформував учасників з Німеччини, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Словенії, Румунії, Болгарії, Чорногорії, Угорщини, України, Чехії про стан українських архівів в умовах війни та закликав європейську архівну спільноту підтримати позицію Укрдержархіву щодо блокування будь-якої двосторонньої співпраці з архівними установами росії та білорусі та їхньої участі у міжнародних архівних проєктах/заходах, а також

подякував за підтримку, яка надається європейськими колегами для забезпечення потреб українських архівів на звільнених від окупації держави-агресора територіях.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2022 року № 20961/1/1–22 Голова Укрдержархіву 21–28 серпня 2022 року взяв участь у консультаціях з керівництвом Федерального архіву Німеччини з питань двостороннього співробітництва (м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина) та надзвичайній конференції Європейської групи архів ЕАГ та Європейського бюро національних архівів EBNA «Архіви та культурна пам'ять». У своїй доповіді Голова Укрдержархіву інформував керівників європейських архівів про культурну спадщину України, про українські архіви та драматичні події й виклики, з якими пов'язана діяльність українських архівістів останні півроку внаслідок бойових дій на території України через повномасштабну агресію росії.

З керівниками та відповідальними працівниками національних архівних служб та державних архівів країн ЄС, зокрема Австрії, Бельгії, Німеччини, Польщі, Словенії, Франції, Норвегії, Іспанії, Угорщини проведено консультації щодо можливості залучення міжнародної гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів для забезпечення потреб українських архівів в умовах війни та розвитку/або налагодження двосторонніх міжвідомчих взаємовідносин та співробітництва.

Відбулися консультації Голови Укрдержархіву Анатолія Хромова з новообраною Президенткою Міжнародної ради архівів Джозі Кірпс, яка запевнила у подальшій підтримці Державної архівної служби України та українських архівістів зі сторони міжнародної архівної спільноти та наданні необхідної допомоги для забезпечення/відновлення їхньої діяльності.

Здійснено подальші кроки у напрямку конструктивної взаємодії з колегами з Федерального архіву Німеччини, у т. ч. отримання благодійної допомоги та необхідного обладнання для архівів України для забезпечення зберігання документів НАФ, вивчено досвід німецьких колег із впровадження новітніх технологій, оцифрування документального комплексу Бундесархіву та інших німецьких архівів та організації доступу до них в режимі онлайн.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 03 вересня 2022 року № 23020/1/1–22 Голова Укрдержархіву та директор Держархіву Закарпатської області взяли участь у консультаціях з керівництвом Департаменту управління архівами та діловодства Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки та щорічній конференції європейського архівного співтовариства DLM Forum (м. Прага, Чеська Республіка, 5–11.09.2022).

У 2022 році конференція була присвячена ролі архівів у наступному Європейському цифровому десятилітті, на якій було розглянуто питання управління публічною інформацією та доступу до відкритих даних, електронного архівування та автоматизації обробки даних в архівах, вимог до інформаційних систем та перевірки прав доступу до ресурсів, індексування аудіовізуальних архівів, архівування електронної пошти, використання штучного інтелекту для відбору документів для постійного зберігання.

Проведено консультації з питань розвитку двостороннього співробітництва, а також можливості залучення міжнародної гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів для забезпечення потреб українських архівів в умовах війни з керівниками та представниками архівних служб, наукових інституцій тощо, Австрії, Швеції, Чехії, Нідерландів, Фінляндії, Італії, Угорщини, Данії, а також запрошених з Великобританії.

У 2022 році відбулося сім онлайн зустрічей Голови Укрдержархіву з іноземними партнерами, а саме:

25 березня з Головним виконавчим директором та зберігачем Національного архіву Сполученого Королівства Джефом Джеймсом у рамках якої підписано Угоду про тимчасову передачу. Це перша така Угода, метою якої є забезпечення зберігання, за допомоги створення Національним архівом Сполученого Королівства хмарних сховищ даних, резервних копій цифрових матеріалів державних архівних установ України на випадок можливої їх втрати через війну Російської Федерації проти України;

20 квітня з директором Національного архівного агентства Республіки Молдова Ігорем Кашу, що мала на меті обговорення подальшого поглиблення конструктивного та взаємовигідного співробітництва між архівними службами обох держав, при цьому перспективними напрямками визнано оцифрування архівних документів, що містять інформацію про історичне минуле українського та молдавського народів, в першу чергу про репресії щодо них за часів колишнього СРСР, завершення необхідних процедур узгодження Меморандуму про взаєморозуміння між Державною архівною службою України та Національним архівним агентством Республіки Молдова;

05 травня з директором Інституту сучасної історії Академії Наук Чеської Республіки Мирославом Ванеком. У рамках цієї зустрічі підписано Меморандум про співробітництво між установами. При цьому чеська сторона заявила, що вже готова реалізувати найближчим часом проєкт з оцифрування документів, що зберігаються в Державному архіві Закарпатської області, зокрема в м. Берегово, які містять інформацію про Голокост та репресії проти осіб єврейської національності та ромів;

17 травня з представниками Європейської групи архівів (AEG) Марією Оліван Авілес, керівником відділу прозорості, управління документами та доступу до документів у Генеральному секретаріаті Європейської комісії та Джефом Шрамом, керівником групи управління документами та архівами цієї комісії.

У ході консультації окреслено можливі шляхи участі Державної архівної служби України у майбутніх заходах Європейської групи архівів (AEG) та Європейського бюро національних архівів (EBNA), зокрема у поточному році.

Це перша зустріч з представниками Генерального секретаріату Європейської комісії, які представляють європейську архівну спільноту та опікуються архівною політикою в Європі. Вона є важливою, оскільки сприяє подальшій гармонізації та поглибленню співробітництва з національними

архівами ЄС, а також відкриває доступ до участі у професійних дискусіях, що сприятиме наближенню національного архівного законодавства до європейських стандартів;

14 липня з Генеральним консулом Грецької Республіки в м. Одеса паном Дімітріосом Дохтсісом, під час якої обговорено шляхи налагодження співпраці з регіонами України, на які поширюються послуги консульства, зокрема, з державними архівами Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської, а за умов деокупації окремих територій, також і Херсонської областей, а також можливість проведення спільних наукових конференцій, на панелях яких будуть обговорюватися питання збереження й оприлюднення грецької архівної спадщини, наявної в українських архівах;

20 грудня з Генеральним директором держархівів Польщі Павло Петжиком досягнуто домовленостей щодо підтримки польськими колегами українських архівістів в умовах війни росії проти України, зокрема надання конкретної допомоги у т. ч. з оцифрування архівних колекцій, стажування українських архівістів на базі польських архівів, підтримки позиції Укрдержархіву в міжнародних архівних організаціях таких, як Європейська група архівів AEG та Європейське бюро національних архівів EBNA, Міжнародній раді архівів тощо;

21 грудня з Виконавчим директором Міжнародної ради архівів Карлосом Серрано Васкесом. Основним питанням консультацій стало обговорення допомоги українським архівам у збереженні документів Національного архівного фонду України, які перебувають під загрозою знищення внаслідок постійних обстрілів та бомбардувань, реалізація проекту з оцифрування архівних фондів та забезпечення архівів комп'ютерною технікою, проведення онлайн навчання/стажування провідними фахівцями МРА для українських архівістів з оцифрування архівних документів, їх обліку та збереження відповідно до міжнародних стандартів у 2023 році.

У режимі офлайн минулого року проведено чотири зустрічі:

28 березня та 21 вересня з офіційним представником компанії FamilySearch International в Україні, в рамках яких відбулося підписання договорів про співробітництво з ЦДАВО України та з Держархівом Черкаської області;

15 липня з директором Національного архівного агентства Республіки Молдова Ігорем Кашу, йшлося про обмін базами даних архівних установ про репресованих радянським тоталітарним режимом молдован в Україні та українців у Молдові. У світлі наближення України до набуття членства в ЄС обговорено питання координації дій Укрдержархіву та Національного архівного агентства Республіки Молдова на шляху інтеграції архівних систем обох держав до європейської архівної спільноти;

30 грудня з журналістами Франції для підготовки коментарів для подальшої публікації у французьких ЗМІ.

Продовжено співробітництво за спільним проектом з Теологічною семінарією, США з підготовки довідника з історії євреїв за документами Держархіву Чернівецької області. Подальшого розвитку набуло становлення

партнерських взаємовідносин та налагодження співпраці у напрямку забезпечення збереження архівного та бібліотечного зібрання Наукового товариства імені Т. Шевченка в Європі, є підтримка Посольства України у Франції, попередньо домовлено про онлайн зустрічі з Головою управи НТШ у 2023 році.

Від 29 червня 2022 року вперше стали доступними онлайн документи про Голокост, що зберігаються в державних архівах України. Це 10 мільйонів сторінок записів про трагедію єврейського народу скопійовані Меморіальним Музеєм Голокосту США в рамках співробітництва за Договором з Державною архівною службою України впродовж майже 25 років.

Упродовж 2022 року Державна архівна служба України отримала широку підтримку міжнародної архівної спільноти з перших днів широкомасштабної агресії росії проти України. Архівісти всього світу висловили стурбованість та слова підтримки українським архівістам, підкреслюючи в своїх зверненнях важливість захистити архіви України і те, що поки оригінали документів у безпеці, історію не можна стерти, а також пропонуючи свою допомогу, у т. ч. в оцифруванні документів Національного архівного фонду України та збереженні вже створених електронних ресурсів. На адресу Державної архівної служби України та її очільника надійшли листи підтримки від 20 іноземних архівних та наукових установ, громадських організацій архівістів (Болгарія, Естонія, Італія, Латвія, Литва, Польща, Сполучені Штати Америки, Швеція, Великобританія, Ірландія, Канада, Словаччина, Туреччина, Чехія). Такі листи підтримки продовжують надходити і з початку 2023 року.

Вже 10 березня 2022 року Виконкомом Міжнародної ради архівів прийнято рішення про припинення членства архівів рф та рб в цій організації та підтримано звернення Укрдержархіву про блокування співпраці з цими установами на будь-якому рівні в регіональних відділеннях МРА, міжнародних архівних форумах, конференціях, інших структурах, у проєктах тощо. МРА та Європейське регіональне відділення EURBICA підтримують включення Укрдержархіву до EBNA та AEG (європейські архівні утворення при МРА) та вступ України до ЄС.

Повністю відмінено оплату членського внеску до МРА у 2022 році через війну, є перспектива прийняття відповідного рішення щодо сплати внеску і в 2023 році. На офіційному веб-сайті МРА постійно оновлюється інформація про відкриття Укрдержархівом благодійного рахунку.

Організовано участь державних архівів у святкуванні Міжнародного дня архівів (червень), оновлено інформацію про Укрдержархів на веб-сайті Міжнародної ради архівів, подано щопіврічні звіти до МЗС України про стан виконання зобов'язань перед МРА.

У 2022 році було проведено роботу у напрямку залучення міжнародної технічної допомоги. Одну з перших допомог за сприяння Голови Укрдержархіву від німецьких партнерів отримано Держархівом Київської області. Це, чотири Планетарні сканери book2net kiosk для оцифрування архівних документів.

Також у рамках допомоги архівом було отримано десять ноутбуків для впровадження Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів архівів Київської області на II півріччя 2022-2025 рр. Серед іншого, архіви Київської області поповнилися матеріалами для реставраційних робіт, картонажами із безкислотного паперу та порошковими вогнегасниками.

Укрдержархівом опрацьовано пропозиції Посольства Держави Японії в Україні щодо допомоги в реставраційному папері, у результаті папір отримано ЦДІАЛ України у грудні 2022 року в Варшаві. Результат взаємодії Укрдержархіву із Федеральним управлінням культурою та медіа (Bundesregierung für Kunst und Medien), Німецьким центром допомоги мистецьким установам України (Ukraine Art Aid Center), Федеральним архівом Німеччини, Державними архівами Баварії, Федеральним інститутом історії та культури німців у східній Європі (Bundesinstitut für Kultur und Geschichte im östlichen Europa) та Німецько-українським товариством стало отримання у січні для державних архівів 20 вогнестійких шаф. Тривають перемовини щодо отримання спеціальних евакуаційних мішків.

Спілка архівістів Франції з перших днів широкомасштабного вторгнення росії на територію України звернулася до Голови Державної архівної служби України Анатолія Хромова зі словами підтримки українських архівів та пропозицією надати допомогу у забезпеченні їхньої діяльності в умовах війни.

Результатом проведених консультацій стало отримання Укрдержархівом ноутбуків від французьких архівістів, які буде використано для забезпечення стабільної та ефективної роботи апарату Укрдержархіву та координації діяльності українських архівів під час воєнного стану. До доставляння ноутбуків до м. Києва долучилася корпорація FamilySearch International (США).

Особлива подяка за фінансову підтримку трьом організаціям: Friends of the Galt Museum & Archives, International Council for Archives, Association of Canadian Archivists. Від дня анонсування Укрдержархівом відкриття благодійного рахунку для підтримки українських архівів в умовах війни вони організували збір пожертв, фінансове адміністрування та підтримку в соціальних медіа. Спеціальний онлайн аукціон організований Association of Canadian Archivists зібрав чи не найбільшу пожертву, серед отриманих на благодійний рахунок. Завдяки інформаційній підтримці International Council for Archives інформація про благодійний рахунок постійно доступна на веб-сайті міжнародної організації архівістів та поширюється на інших інформаційних ресурсах.

Внесок в 10 000 канадських доларів від партнерів з Канади буде використано на оплату енергоносіїв, що дасть можливість пережити надто складний зимовий період 2022–2023.

За сприяння Посольства України в Молдавії отримано від молдавських волонтерів бензиновий генератор для Укрдержархіву.

Міжнародному фонду порятунку культурної спадщини в зонах збройних конфліктів ALIPH подано заявку на отримання потужного генератору для комплексу споруд ЦДА України в м. Києві.

Музей Берлін-Карлсхорст постійно надає допомогу українським закладам культури, які зазнали руйнувань внаслідок бойових дій під час війни росії проти України, у забезпеченні збереження музейних колекцій та архівних документів. Сьогодні реалізація цього проекту є одним з найважливіших напрямків діяльності музею, оскільки через постійні бомбардування українські заклади культури та архіви перебувають під загрозою нових пошкоджень та втрат.

Проект стартував у липні 2022 року і охоплює всю Україну. Допомогу вже отримали 48 установ, серед яких музеї, державні архіви, національні історико-культурні заповідники, бібліотеки, науково-дослідні інститути та інші установи.

Допомога Музею досить різноманітна. Це і оцифрування документів та експонатів, обладнання спеціальних приміщень для їх збереження, ремонт та реставрація після пошкодження, забезпечення відповідного температурно-вологісного режиму у сховищах та пристосованих приміщеннях, протипожежний захист. Це також закупівля та передача до місця призначення пакувальних, реставраційних та будівельних матеріалів.

Одним з перших отримав допомогу від Музею Державний архів Харківської області, будівля якого залишилася практично без вікон, значних пошкоджень зазнали системи опалення та електропостачання. За допомоги Музею Берлін-Карлсхорст вжито першочергових заходів для забезпечення захисту приміщення архіву у зимовий період: закрито всі вікна, забезпечено протипожежну безпеку, надано обладнання для оцифрування архівних фондів, на черзі забезпечення генераторами та осушувачами для підтримки необхідного температурно-вологісного режиму у сховищах.

Слід відмітити активну співпрацю з іноземними партнерами з отримання міжнародної гуманітарної допомоги ЦДАВО України, ЦДІАЛ України (лідер, охоплено найбільше коло іноземних партнерів), ЦДІАК України, ЦДНТА України, ЦДАМЛМ України, держархівів Дніпропетровської, Закарпатської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Київської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей.

Не лишається поза уваги питання взаємодії з ЮНЕСКО. До Секретаріату ЮНЕСКО через посередництво Національного комітету ЮНЕСКО в Україні подано номінаційне досьє до спільної з країнами Балтії, Фінляндії та Молдови номінації для включення до міжнародного реєстру «Пам'ять світу» колекції документів особистого характеру, писаних в'язнями в різних радянських виправно-трудовах таборах, тюрмах і вимушених поселеннях Сибіру та інших місцевостей за часів комуністичного тоталітарного режиму.

Продовжено роботу над номінаційним досьє Документальна спадщина «Бабин Яр». До МЗС та Секретаріату ЮНЕСКО подано доопрацьоване відповідно до рекомендацій Підкомітету номінаційне досьє з метою його подальшої передачі до Секретаріату Програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу».

Протягом 2022 року відділом міжнародного співробітництва управління комунікацій Укрдержархіву прийнято на особистому прийомі/отримано поштою та засвідчено 317 архівних довідок, для подальшого їх подання на консульську легалізацію (проставлення апостилю) Департаменту консульської служби МЗС України. Організовано виконання 14 запитів іноземних громадян отриманих від Мінюсту України, 32 запитів від МЗС України, направлено відповіді до МЗС України для подальшого інформування іноземних громадян на 16 безпосередніх запитів, розглянуто понад 326 звернень генеалогічного та тематичного характеру від громадян інших країн.

Опрацьовано технічні завдання на відрядження керівництва Держархіву Закарпатської області до м. Секешфегервар (Угорщина) на період 10–13 липня 2022 року, ЦДАВО України до м. Каунас (Литва) на період 18–23 вересня, 2022 року (не відбулося), ЦДІАЛ України до м. Торунь та м. Варшава (Польща) на період 18–21 грудня 2022 року.

За підтримки Укрдержархіву та відповідно до домовленостей Голови Укрдержархіву організовано стажування українських архівістів в архівних установах іноземних партнерів. На початку вересня на базі Національного архіву Фінляндії проходила стажування працівниця Держархіву Одеської області Виногловська Світлана.

На базі Будапештського столичного архіву проходили стажування за напрямом реставрація та збереження архівних документів директора ДЦЗД НАФ Марини Фенюк та директор Держархіву Закарпатської області Михайла Місюка та працівники архіву (4–6 жовтня, Будапешт, Угорщина).

Проведено роботу з організації стажування на базі Національного архіву Чехії українських архівістів, відбулося стажування за кількома напрямками діяльності архівів, у т. ч. з оцифрування архівних документів з 31 жовтня по 05 листопада заступника директора ЦДІАК України Ірини Ігнатенко та головного спеціаліста архіву Анастасії Лозун ЦДІАК України. У 2023 році таке стажування мають пройти ще дві групи українських архівістів з ДЦЗД НАФ, держархівів Кіровоградської, Рівненської та Хмельницької областей. Триває робота щодо організації стажувань у 2023 році на базі державних архівів Польщі.

Слід відзначити активність державних архівів щодо їхньої участі в міжнародних заходах, при цьому, в більшості випадків, формат такої участі – онлайн. Серед таких заходів:

онлайн-дискусія «Спадщина під загрозою. Українські архіви в умовах російської агресії» спільно з Інститутом Пілецького у Варшаві (РП), ЦДІАЛ України, Державним архівом Тернопільської області та Державним архівом Івано-Франківської області;

семінар ЮНЕСКО з охорони документальної спадщини в Україні;

онлайн-зустрічі на дослідницькій платформі «Семинар з геоісторії Галичини (1772–1918)» працівники ЦДІАЛ України спільно з Ягеллонським університетом про перспективні джерела до геоісторії Галичини з різних архівних і бібліотечних збірок, у тому числі з ЦДІАЛ;

онлайн-конференції «Довкола колекцій Дідущицьких» (м. Заріччя, РП) з доповіддю «Рукописи Потурицької бібліотеки у ЦДІАЛ»;

триденний онлайн вебінар «Artificial Intelligence in Archival Appraisal & Selection» («Штучний інтелект в архівній оцінці та відборі»), організований Міжнародною радою архівів (ICA) спільно з Хабом досліджень штучного інтелекту в архівах (NAIRA – Hub AI Research in Archives);

віртуальні діалоги Форуму національних архівістів (#FANVC) під егідою Міжнародної ради архівів;

професійні сесії до Дня цифрової довіри, організатор фаховий журнал «Archimag» Товариства досліджень та досягнень в галузі документації та архівної справи SERDA (Société d'études et de réalisations en documentation et archivage);

вебінар «Давайте поговоримо про записи, архіви та новітні технології!» («Let's talk about Records, Archives, and Emerging Technologies!», організатор Міжнародна рада архівів у рамках IAW2022), та інші.

Не зважаючи на обмеження, спричинені війною росії проти України міжнародна діяльність Укрдержархіву та архівних установ набула більшої активності, ніж у попередні роки. У 2023 році цей напрямок діяльності лишається одним з пріоритетних. Це, подальше поглиблення контактів з Міжнародною радою архівів та архівною спільнотою світу, продовження роботи з виходу з угод снд у сфері архівів, укладення нових міжнародних договорів, подальше розширення представництва Укрдержархіву в архівних утвореннях ЄС, широка презентація української історії та культури в архівних документах про історичне минуле та сьогодення України на міжнародних архівних форумах та в режимі онлайн на зовнішніх ресурсах Укрдержархіву та архівів та ресурсах іноземних партнерів.

10. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Загальний обсяг фінансування Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління в 2022 році, становив 268 489,0 тис. гривень, що на 10,8 % менше показника попереднього року, враховуючи скорочення видатків Державного бюджету згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2022 року № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» на 10 % за програмою 3609000 «Державна архівна служба України».

Значний обсяг видатків, передбачених Укрдержархіву у державному бюджеті України на 2022 рік за програмами 3609000 «Державна архівна служба України», спрямовувався на забезпечення нагальних потреб установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву.

У 2022 році Укрдержархівом виконувалося 3 бюджетні програми та за рахунок коштів загального і спеціального фондів державного бюджету забезпечувалося виконання основних напрямів діяльності за кожною бюджетною програмою, а саме:

– за програмою 3609010 «Керівництво та управління у сфері архівної справи» обсяг надходжень 25 671,2 тис. гривень з них: загальний фонд 25 527,1 тис. гривень, спеціальний фонд 144,1 тис. гривень (благодійна допомога), що менше на 16,1% минулого року;

– за програмою 3609020 «Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації» обсяг надходжень 10 137,4 тис. гривень, з них: загальний фонд 9 764,5 тис. гривень, спеціальний фонд 372,9 тис. гривень (100 тис. гривень отримано кошти Міністерства юстиції України, 172,9 тис. гривень отримано від основної діяльності), що менше на 5 % минулого року;

– за програмою 3609030 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації» обсяг надходжень 232 680,4 тис. гривень з них: загальний фонд – 212 317,4 тис. гривень, спеціальний фонд – 20 363,0 тис. гривень (5641,2 тис. гривень отримано благодійної допомоги, 14 721,8 тис. гривень отримано від основної діяльності), що менше на 10,4 % минулого року.

Аналіз витрат коштів загального фонду за бюджетними програмами 3609000 «Державна архівна служба України» за 2021-2022 роки

тис. гривень

№ з/п	КПКВК	Затверджено 2021 р.	Касові витрати 2021 р.	Затверджено 2022 р.	Касові витрати 2022 р.	Скорочення асигнувань
1	3609010	26755,7	26692,1	25527,1	24846,4	2836,3
2	3609020	10233,9	10224,5	9764,5	9689,8	1073,8
3	3609030	233340	232513,9	212317,4	210619,7	23590,8
Разом		270329	269430,5	247609,0	245155,9	27500,9

Аналіз витрат коштів спеціального фонду за бюджетними програмами 3609000 «Державна архівна служба України» за 2021-2022 роки

тис. гривень

№ з/п	КПКВК	Затверджено 2021 р.	Касові витрати 2021 р.	Затверджено 2022 р.	Касові витрати 2022 р.	Отримано благодійної допомоги
1	3609010	3113,5	3099,9	144,1	144,1	144,2
2	3609020	331,3	247,5	372,9	272,3	
3	3609030	23410,2	18689,5	20363	14419,6	5641,2
Разом		26855,0	22036,9	20880	14836,0	5785,4

Динаміка показників за 2021-2022 роки свідчить про зменшення обсягів фінансування й витрачання коштів Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління. Так, за загальним фондом зменшення обсягів витрат коштів становить 9,0 %, по спеціальному – 32,7 %. Освоєння коштів загального фонду в 2022 році складає 99,0 %, що складає видатки на заробітну плату з нарахуваннями, оплату комунальних послуг, а також, має місце кредиторська заборгованість, що виникла в кінці 2022 року.

Додатковим джерелом видатків центральних державних архівів та спеціальних установ СФД були кошти, отримані від надання платних послуг, отримання благодійної допомоги. Витрати установ, що належать до сфери управління та Укрдержархіву, за спеціальним фондом в 2022 році становить 14 836,0 тис. гривень.

Протягом 2022 року виконано планові завдання й забезпечено ефективне використання фінансових ресурсів Укрдержархіву та установ, що належать до сфери його управління, а саме:

- своєчасно подано на затвердження до Міністерства юстиції України бюджетну пропозицію 2023-2025 років, перевірено, опрацьовані дані, сформовано в програмному забезпеченні АІС «ГРК» бюджетний запит на 2023-2025 роки по КПКВК 3609000 «Державна архівна служба України»;

- затверджено кошториси підвідомчим установам, відповідно до лімітних довідок, сформовано та подано до Міністерства юстиції України паспорти бюджетних програм за КПКВК 3609010 «Керівництво та управління в сфері архівної справи», КПКВК 3609020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері архівної справи та установ страхового фонду документації», КПКВК 3609030 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації», у зв'язку з необхідною потребою, внесені зміни до них;

- подано звіти з виконання паспортів, забезпечено затвердження штатних розписів в межах граничної чисельності Укрдержархіву та підвідомчим установам, підготовлено та сформовано пропозиції щодо перерозподілу бюджетних коштів з метою раціонального та ефективного їх використання в межах головного розпорядника, проведено моніторинг потреби у коштах для сплати комунальних платежів протягом 2022 року, задля уникнення кредиторської заборгованості;

- сформовано та подано до відповідних органів фінансову та бюджетну звітність, проведено консолідацію квартальної звітності установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, дотримано законодавство в частині нарахування заробітної плати працівникам, надання допомоги з тимчасової втрати працездатності, нарахування щомісячних премій та інших заохочувальних і компенсаційних виплат, звітування про податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску;

- підготовлено проекти договорів та забезпечено дотримання та виконання господарських угод; забезпечено постійний моніторинг залишків

коштів на розрахункових рахунках по загальному та спеціальному фондах державного бюджету та забезпечено ефективне їх використання з врахуванням чергових нагальних потреб, надано пропозицій головному розпорядникові коштів щодо їх перерозподілу в межах наявних кошторисних призначень, дотримано бюджетне законодавство при взятті зобов'язань, їх реєстрації в казначейській службі та здійснення платежів, забезпечено збереження майна та його ефективне використання, забезпечено контроль в частині функцій з управління об'єктами державної власності, розміщення та публікація інформації про використання публічних коштів Укрдержархіву на єдиному веб-порталі «Є-data», подано щоквартально сформовані звіти в ПЗ «Юридичні особи» та направлено до Фонду державного майна України, підготовлено проекти наказів щодо передачі майна та цінностей в межах однієї бюджетної програми між центральними державними архівами, забезпечено супровід публічних закупівель на порталі «ПРОЗОРРО».

Виконано позапланові завдання:

- за результатами виїзної перевірки представниками Укрдержархіву та ДЕКС направлено пропозицію до головного розпорядника коштів щодо виділення додаткового фінансування на поточний аварійний ремонт водопостачання приміщення УНДІАСД, яке розташоване за адресою: вул. Лук'янівська, 77, як результат отримано фінансування у розмірі 100 тисяч гривень;

- організовано та проведено комплекс робіт пов'язаних із фінансовим забезпеченням реорганізації, утворення та подальшим функціонуванням Центрального державного архіву громадських об'єднань та україніки та Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву, які створені згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 р. № 732 «Про оптимізацію системи центральних державних архівів»;

- забезпечено контроль в частині використання бюджетних асигнувань установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву, організовано проведення 2-х навчально-консультативних семінарів в режимі онлайн для головних бухгалтерів установ.

11. РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Від перших днів повномасштабної агресії росії проти України та запровадження правового режиму воєнного стану на території України одним з основних зусиль Укрдержархіву стало забезпечення безперебійної роботи апарату та стабільності функціонування архівної галузі.

Запроваджено змішану форму організації праці: виконання своїх посадових обов'язків за обов'язкової присутності на робочому місці та дистанційна робота. З квітня по травень 2022 року для третини працівників, забезпечення роботи яких на робочому місці або ж за межами

адміністративних будівель Укрдержархіву м. Київ та м. Харків було неможливим оголошуватися простій.

За час активної фази війни на території України понад 90 відсотків державних службовців Укрдержархіву не змінювали своє місцезнаходження та продовжили виконувати посадові обов'язки в повному обсязі.

З метою організації в умовах збройної агресії російської федерації проти України ефективної роботи установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву (далі - підвідомчі установи), а також гострої потреби економного та раціонального використання державних коштів, а також у зв'язку з скороченням видатків з Державного бюджету України, в травні 2022 року скорочено штатну чисельність центральних державних архівів України на 5,6 відсотків.

Незважаючи на труднощі, зумовлені дією правового режиму воєнного стану, Укрдержархів реалізував перші кроки щодо модернізації системи управління архівною галуззю. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 року № 732 «Про оптимізацію системи центральних державних архівів» реорганізовано Центральний державний архів громадських об'єднань України та Центральний державний архів зарубіжної україніки шляхом злиття та утворено Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки, а також реорганізовано Центральний державний кінофотофоноархів України імені Г.С. Пшеничного та Центральний державний електронний архів України шляхом злиття та утворено Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів. В результаті зазначеної оптимізації системи центральних державних архівів штатна чисельність працівників центральних державних архівних установ зменшено 5,9% відсотків.

З метою здійснення наступного кроку модернізації центральних державних архівів Укрдержархівом розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», відповідно до якої центральні державні архіви, що належать до сфери управління реорганізуються в міжрегіональні територіальні органи Державної архівної служби. Очікуваним результатом цього перетворення має стати нормативне врегулювання фактичної наявності державних службовців в центральних державних архівах, аналогічно статусу посадових осіб місцевих державних архівних установ, що є структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій.

Крім того протягом 2022 року Укрдержархівом започатковано та створені передумови щодо оптимізації системи страхового фонду документації.

Разом з тим, з метою забезпечення ефективного виконання завдань, покладених на Укрдержархів в умовах воєнного стану, проведено функціональний аудит шляхом аналізу функцій, визначення актуальних та неактуальних функцій та можливостей оптимізації штатної чисельності. За результатами проведення функціонального аудиту, на період дії воєнного

стану оптимізовано структуру та штатну чисельність центрального апарату Державної архівної служби України. Структурні підрозділи Укрдержархіву, які виконують функції для забезпечення діяльності державного органу скорочено на 9 відсотків.

Протягом звітнього періоду проведено також гендерний аудит апарату Укрдержархіву відповідно законів України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», за результатами якого розроблено план заходів.

З метою добору осіб, здатних професійно виконувати посадові обов'язки, в Укрдержархіві до початку дії правового режиму воєнного стану, оголошено конкурси на зайняття 10 посад державної служби категорії «Б» та «В» до введення воєнного стану в Україні. За результатами конкурсів визначено 5 переможців, які призначені на відповідні посади.

Крім того було оголошено конкурси на зайняття 05 посад державної служби категорії «Б» та «В» Державної архівної служби України, але у зв'язку з прийняттям Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» конкурсну процедуру було припинено. Чотири особи призначено на посади державних службовців апарату Укрдержархіву відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Рівень професійної компетентності підвищили 100% державних службовців Укрдержархіву, з них: 76 % набрали 1 і більше кредитів ЄКТС, в межах виконання індивідуальних програм професійного розвитку – 62%.

У 2022 році у Державній архівній службі України запроваджено процедуру проведення адаптації новопризначених державних службовців.

Здійснено заходи щодо відзначення подякою Прем'єр-міністра України двох керівників підвідомчих установ за зразкове виконання службових обов'язків в період воєнного стану, сумлінну працю та особистий внесок у забезпечення сталої та безперебійної роботи відповідних установ, а також відзначено 10 працівників Укрдержархіву та архівних установ з нагоди відзначення професійного свята – Дня працівників архівних установ.

Штатна чисельність працівників Укрдержархіву, центральних державних архівних установ, науково-дослідних установ, спеціальних установ СФД становить 1215 одиниці, серед яких державних службовців – 289.

Фактична чисельність станом на 31.12.2022 становить 913 осіб. Укомплектованість кадрами становить 75%.

Щодо забезпечення збалансованого представництва жіночої та чоловічої статі, то в Укрдержархіві та установах, що належать до сфери його управління працює 277 (30%) чоловіків та 636 (70%) жінок.

Найчисленнішою залишається вікова група від 36 до 60 років – 542 особи 59% загальної кількості працюючих. У віковій структурі кількість молоді до 35 років становить 104 особи (12%), кількість осіб, вік яких 60 років і більше – 264 особи (29 %).

Вищу освіту мають 719 (79%) особи. З них:

102 працівників мають історичну освіту;
43 працівників мають освіту з архівної справи;
538 працівника мають вищу освіту за іншими напрямками;
36 працівників мають другу вищу освіту за спеціальностями у галузі знань «Державне управління».
Науковий ступінь мають 38 осіб.
Вчене звання мають 10 осіб.
Почесне звання мають 3 особи.

12. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, РОБОТА З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ

Організація роботи з питань недопущення та профілактики корупційних правопорушень здійснюється відповідно до вимог законів України «Про державну службу», «Про запобігання корупції» та інших нормативно-правових актів.

З метою забезпечення діяльності з питань запобігання і виявлення корупції протягом звітного періоду вжито наступні заходи:

приведено у відповідність до вимог частини першої статті 13¹ Закону України «Про запобігання корупції» накази щодо визначення осіб, на яких покладено обов'язки уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції в установах, що належать до сфери управління Укрдержархіву та оновлено інформацію стосовно таких осіб;

проведено заходи з інформування працівників Укрдержархіву – суб'єктів декларування про особливості організації кампанії декларування 2022 року в умовах воєнного стану;

проведено моніторинг стану виконання Антикорупційної програми Державної архівної служби України на 2019-2021 роки, затвердженої наказом Укрдержархіву від 23.05.2019 (із змінами) та погодженої Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 19.04.2019 № 1098 «Про погодження антикорупційної програми Державної архівної служби України на 2019-2021 роки» шляхом узагальнення та аналізу інформації про виконання конкретного заходу відповідальною особою;

надано методичну та консультаційну допомогу з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, забезпечено інформаційний супровід заходів щодо запобігання та виявлення корупції, проведено організаційну та роз'яснювальну роботу із запобігання, виявлення і протидії корупції;

забезпечено контроль за дотриманням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів;

забезпечено умови для повідомлення працівниками Укрдержархіву про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції», зокрема: телефоном через «Лінію довіри», через офіційний веб-сайт Укрдержархіву у рубриці «Запобігання проявам корупції» та «Повідом про корупцію» шляхом

розміщення повідомлення про корупцію, та засобами електронного зв'язку шляхом направлення повідомлення на спеціальну е-пошту.

Повідомлень щодо причетності працівників Укрдержархіву до вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень до Укрдержархіву не надходило.

13. РОБОТА КОЛЕГІАЛЬНИХ І ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ

Для погодження нагальних питань та обговорення найважливіших напрямів діяльності галузі, що належать до компетенції Укрдержархіву, при Державній архівній службі України діє колегія й інші дорадчі органи.

У 2022 році відбулося:

1 засідання колегії;

4 засідання Центральної експертно-перевірної комісії;

7 засідань Нормативно-методичної комісії;

6 засідань Науково-технічної ради;

2 засідання Науково-видавничої ради;

2 засідання Науково-експертної ради;

3 засідання громадської ради;

1 засідання Центральної комісії Державної архівної служби з контролю за наявністю, станом та розшуком документів Національного архівного фонду;

1 засідання Комісії з приймання науково-методичних робіт.

На засіданні колегії обговорювалися питання про виконання регіональними центрами страхового фонду документації планових завдань з виготовлення документів страхового фонду по спеціальному фонду за 8 місяців 2022 року, про стан реалізації державної політики в сфері архівної справи та діловодства за 8 місяців 2022 року, про достроковий звіт директора Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства про діяльність інституту за період 2020 – 2022 роки.

Центральною експертно-перевірною комісією Укрдержархіву було розглянуто 11 питань, опрацьовано та погоджено/схвалено: 2 анованих переліки унікальних документів Національного архівного фонду Центрального державного архіву громадських об'єднань України; Анований перелік унікальних документів Національного архівного фонду Центрального державного історичного архіву України, м. Львів (частина 14); строки зберігання документів, що створюються під час діяльності Верховного Суду; Зміни до Правил застосування переліку документів, що утворюються в діяльності Національного банку України та банків України; приймання-передавання справ між Центральним державним історичним архівом України, м. Київ та Державним архівом м. Києва; списки юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду, які передають і не передають документи до Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву, Список фізичних осіб – джерел формування Національного архівного

фонду, які передають (або можуть передавати) документи до Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву.

На 7 засіданнях Нормативно-методичної комісії Укрдержархіву розглянуто 21 питання, зокрема зміни до: Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55; Типового положення про експертно-перевірну комісію Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державного архіву області, міст Києва і Севастополя; Типового положення про експертну комісію архівного відділу районної, районної у м. Києві і Севастополі державної адміністрації, міської ради; Порядку користування документами Національного архівного фонду, що належать державі, територіальним громадам, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 19 листопада 2013 року № 2438/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 листопада 2013 року за №1983/24515; Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що виконуватимуться науково-дослідними інститутами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України, за рахунок коштів державного бюджету у 2022 – 2024 роках; пропозиції до Тематичного плану замовлення на виконання прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері архівної справи на 2023 рік; Положення про умови зберігання документів Національного архівного фонду, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 02 березня 2015 року № 296/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 04 березня 2015 року за № 250/26695 та Правил пожежної безпеки для архівних установ України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 27 листопада 2017 року № 3790/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2017 року за № 1446/31314 в частині використання світлодіодних світильників;

переглянуто вимоги до створення друкованих примірників нових удосконалених описів;

розглянуто проекти Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства», Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи»»; постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію», наказів Міністерства юстиції України «Про затвердження Змін до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях», «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності Державної архівної служби України у сфері архівної справи та страхового фонду документації», «Про затвердження Положення про Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки» та «Про

затвердження Положення про Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів»; проекти Положення про Галузевий державний архів Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Положення про Конкурс наукових праць, науково-методичних розробок та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії, методичних рекомендацій «Доступ до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду» (Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (далі – УНДІАСД, 2022), щодо визначення чисельності працівників місцевих державних архівних установ України (Методика визначення нормативної чисельності працівників місцевих державних архівних установ) (УНДІАСД, 2022), «Приймання-передавання документів в електронній формі на постійне зберігання» (УНДІАСД, 2022), Методичних рекомендацій «Впровадження електронних послуг в архівних установах України» (УНДІАСД, 2022), а також самі наукові роботи, що надійшли на конкурс науково-методичних розробок і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії.

На 6 засіданнях Науково-технічної ради Укрдержархіву розглянуто 6 питань, що стосуються удосконалення технологічних процесів виготовлення та зберігання документів СФД, впровадження нормативних документів системи СФД, організації наукової діяльності. Рішення з цих питань направлено для виконання до відповідних установ СФД.

На засіданнях Науково-видавничої ради розглянуто архівний довідник «Кінолітопис. «Анотований каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіно- і телесюжетів (1996-2005). Доповнення (1918-1995)», «Довідник змін адміністративного устрою та перейменування населених пунктів Львівської області у 1939-1941 та 1944-1989 роках», доопрацьований Анотований реєстр описів архівних фондів Державного архіву Луганської області радянського періоду та періоду незалежності. Т. 1, попередній макет другого тому довідника «Державний архів Івано-Франківської області : Путівник. – 2: Фонди періоду після 1939 року», заслухали про проміжні результати роботи Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України над видавничим проектом «Архів влади: документи і матеріали з історії Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України: у 2-х книгах: Кн. 1.: 1917-1943 рр.; Кн. 2: 1943-2022 рр.», надали рекомендації щодо назви довідкового видання «Довідник змін адміністративного-територіальний устрою та перейменування населених пунктів Львівської області у 1939-1941, 1944-1989 та частково 1990-1998 роках».

У 2022 році відбулося два спільних засідання громадської та науково-експертної рад при Укрдержархіві, на яких розглянуто проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних державних архівних установ України», «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», пропозицію громадськості

щодо створення реєстру «Збережи архіви» та план роботи громадської ради на 2022 рік.

22 грудня 2022 року на засіданні громадської ради розглянуто проєкт орієнтовного плану консультацій з громадськістю на 2023 рік, а також піднято питання як допомогти архівам у збереженні документів, запобігти їх пошкодженню, забезпечити сталу роботу в умовах відсутності електропостачання внаслідок пошкодження під час бомбардувань об'єктів критичної інфраструктури.

14. СТАН ВИКОНАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН НА ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРДЕРЖАРХІВУ

Державною архівною службою України протягом 2022 року проводилась робота щодо виконання доручення Кабінету Міністрів України від 14.02.2008 № 7960/1/1-08, яким затверджено План організації виконання положень Указу Президента України від 07.02.2008 № 109 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».

В умовах воєнного стану у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України, Державною архівною службою України протягом 2022 року постійно здійснювався розгляд звернень громадян та реалізовувались заходи, спрямовані на поліпшення роботи із зверненнями, запитами тощо.

Протягом року на адресу Укрдержархіву надійшло 1450 звернень громадян, з них засобами поштового зв'язку – 88, електронною поштою – 1053, через органи влади – 76, від урядового контактного центру – 227 та через «гарячу лінію ДАСУ» – 6 звернень.

Основна тематика звернень: підтвердження трудового стажу та розміру заробітної плати; підтвердження фактів народження, одруження, смерті за документами ДРАЦС та метричними книгами; підтвердження виділення земельних ділянок; участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; отримання архівних довідок щодо проживання на окупованій території, навчання тощо.

За видами звернень: заяви – 1423, скарги – 22, пропозиції – 5. Всі скарги стосувалися роботи обласних державних архівів.

Всі звернення розглянуті у законодавчо встановлені строки. Порухень термінів розгляду не допущено.

За результатами розгляду 1223 звернення надіслано за належністю відповідно до ст.7 Закону України "Про звернення громадян", 212 заявникам надано роз'яснення та 15 звернень вирішено позитивно.

На офіційному веб-порталі Укрдержархіву (<http://www.archives.gov.ua>) у розділі «Громадянам» розміщено рубрики «Запити до архівних установ», «Особистий прийом», «Публічна інформація», «Платні послуги архівних

установ», «Електронне звернення», «Консультації з громадськістю». Діють та систематично оновлюються рубрики «Унікальні документи Національного архівного фонду» та «Український мартиролог», «Міжархівний пошуковий портал» для пошуку та використання документів. Також постійно оновлюється рубрика «Питання-відповідь», що створена з метою надання відповідей на актуальні питання користувачів та ефективної комунікації з громадянами.

15. ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ НА 2023 РІК

Архівні установи на тлі зростання викликів і посилення загроз, спричинених військовою агресією росії проти України, братимуть активну участь у динамічно змінюваній реальності шляхом реалізації ініціатив із захисту та надання доступу до документальних свідчень минулого для підтримки розвитку держави і українського суспільства, зміцнення його ідентичності.

У цих же умовах пріоритетним для державної системи страхового фонду документації стане формування страхового фонду документації на виробництво озброєння і військової техніки, на продукцію оборонного та мобілізаційного призначення.

Очікується, що пріоритетні завдання у 2023 р. виконуватимуться в рамках таких бачення, місії та принципів.

Бачення

Державна архівна служба України – відкритий та спрямований на взаємодію і партнерство центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері архівної справи та діловодства, а також у сфері створення та ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації, має довіру архівної спільноти і українського суспільства в цілому.

Місія

Сприяти створенню, накопиченню, збереженню і використанню архівних інформаційних ресурсів та документів страхового фонду документації для реалізації законних інтересів громадян, сталого розвитку культурного та соціального-економічного життя, національної безпеки і оборони України.

Цінності

- Прозорість і відкритість.
- Спрямованість на інтереси громадян.
- Робота на результат.
- Компетентність.
- Адаптивність та гнучкість.
- Взаємодія та довіра.

Пріоритет 1.

Забезпечення збереженості та формування Національного архівного фонду як підвалини захисту національного надбання в умовах воєнного стану.

Суть підходу:

Реалізація пріоритету передбачає спроможність архівів пропонувати нинішнім користувачам та майбутнім поколінням документальні свідчення їх минулого та сьогодення.

Основні завдання:

моніторинг стану збереженості документів Національного архівного фонду, документів тривалого зберігання в умовах агресивної війни російської федерації проти України; проведення перевірки наявності та стану документів Національного архівного фонду в архівних установах, місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах та організаціях усіх форм власності на деокупованих територіях;

поповнення архівних фондів, зокрема електронними документами (електронними інформаційними ресурсами), у т. ч. створених шляхом ініціативного документування подій воєнного часу;

сприяння державним архівам з питань евакуації документів із зон бойових дій та небезпечних районів;

контроль за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду;

посилення матеріально-технічної бази архівів; залучення міжнародної гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів донорської спільноти для забезпечення потреб державних архівних установ в умовах воєнного стану;

продовження формування цифрового фонду користування на документи Національного архівного фонду та забезпечення доступу до нього;

автоматизація моніторингу показників і результатів діяльності архівних установ.

Очікувані результати:

забезпечено вчасне реагування на виявлені проблеми зі збереженістю документів Національного архівного фонду, підвищено результативність управлінських рішень для виконання завдань в умовах реінтеграція територій, що були тимчасово окупованими

індикатор виконання: регулярно отримуються дані, що піддаються узагальненню й об'єктивному аналізу;

продовжено відбір і приймання архівами електронних документів (електронних інформаційних ресурсів), пов'язаних із подіями воєнного часу

індикатор виконання: частка електронних документів, внесених до Національного архівного фонду, складатиме не менше 50 відсотків від вже прийнятих на постійне зберігання;

державні архіви забезпечено інформацією щодо алгоритму дій та місць евакуації документів Національного архівного фонду

індикатор виконання: документи Національного архівного фонду евакуйовано із зон бойових дій та небезпечних районів;

здійснено контроль за наявністю, фізичним станом і рухом документів Національного архівного фонду у межах Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2020-2024 роки

індикатор виконання: кількість перевірених документів збільшено на 1 млн. одиниць зберігання;

збільшено кількість державних архівів, що отримали від іноземних партнерів засоби для збереження Національного архівного фонду України, забезпечення/відновлення діяльності

індикатор виконання: розширено механізми зміцнення матеріально-технічної бази архівних установ;

забезпечено щорічне зростання обсягів створення цифрових копій архівних документів та їх використання

індикатор виконання: цифровий фонд користування на документи Національного архівного фонду збільшено на 130 тис. одиниць зберігання, оцифровані документи та довідковий апарат до них розміщені на веб-порталах державних архівів;

розроблено та впроваджено електронні форми планових і звітних показників і результатів діяльності архівних установ;

індикатор виконання: автоматизовано 100 відсотків річних звітів і планів державних архівів.

Пріоритет 2.

Відкритий та універсальний доступ до національної архівної спадщини, прозора й ефективна комунікація з партнерами та стейкхолдерами задля зміцнення соціальної згуртованості

Суть підходу:

посилення спроможності безперешкодного доступу до архівних інформаційних ресурсів та архівних послуг, покращення обізнаності, розуміння й підтримки міжнародними партнерами та суспільством діяльності архівних установ.

Основні завдання:

збільшення обсягів інформаційних ресурсів архівно-пошукового проєкту «Український мартиролог ХХ ст.», розбудова «Міжархівного пошукового порталу»;

сприяння розвитку державно-приватного партнерства у сфері оцифрування документів генеалогічного характеру;

забезпечення діалогу з міжнародними партнерами з метою підтримки позиції України щодо запровадження санкцій та інших обмежувальних заходів, спрямованих на припинення співробітництва з архівними установами російської федерації та республіки білорусь;

посилення соціальної комунікації для поглиблення розуміння цінності архівних документів як культурного надбання й спільного суспільного блага України та Європи

Очікувані результати:

спрощено процедуру доступу до архівних інформаційних ресурсів

індикатор виконання: збільшено обсяг бази даних архівно-пошукового проєкту «Український мартиролог ХХ ст.»;

до інформаційно-пошукової системи «Міжархівний пошуковий портал» залучено 2 нових архіви, збільшено обсяг представлених у ній архівних документів;

продовжено оцифрування документів НАФ генеалогічного характеру

індикатор виконання: укладено 2 нових договори про співпрацю між державними архівами та FamilySearch International;

виконано зобов'язання за укладеними договорами конкретних архівів із FamilySearch International;

забезпечено підтримку позиції України та блокування співробітництва іноземних партнерів з архівними установами російської федерації та республіки білорусь

індикатор виконання: узгоджено позицію України в рамках консультацій з міжнародними партнерами;

забезпечено оперативну зовнішню та внутрішню комунікацію задля інформування аудиторії про цінність архівних документів як культурного надбання й спільного суспільного блага України та Європи

індикатор виконання: збережено позитивну динаміку підписників на сторінках Укрдержархіву та державних архівів в соцмережах;

організовано відвідання українськими архівістами 2 іноземних архівних установ.

Пріоритет 3.

Забезпечення ефективного функціонування державної системи страхового фонду документації

Суть підходу:

стимулювання розвитку та підтримка потенціалу страхового фонду документації спрямовані на забезпечення надійного зберігання і задоволення потреб юридичних осіб – користувачів страхового фонду документації, які працюють у сферах національної безпеки, оборони та економіки.

Основні завдання:

удосконалення правового врегулювання діяльності, пов'язаної з формуванням страхового фонду документації на виробництво озброєння і військової техніки, на продукцію оборонного та мобілізаційного призначення;

реалізація Державної програми формування страхового фонду документації на продукцію оборонного і мобілізаційного призначення на 2005-2024 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 258-рс (зі змінами);

впровадження електронного сховища документів страхового фонду документації;

оперативне забезпечення користувачів копіями документів страхового фонду в умовах воєнного стану.

Очікувані результати:

удосконалено врегулювання питання формування, ведення та використання страхового фонду документації на виробництво озброєння і військової техніки, на продукцію оборонного та мобілізаційного призначення

індикатор виконання: підготовлено 2 проекти нормативно-правових актів;

організовано виготовлення документів страхового фонду на вироби та об'єкти мобілізаційного та оборонного призначення

індикатор виконання: виготовлено та закладено на зберігання документи страхового фонду документації на вироби та об'єкти мобілізаційного та оборонного призначення у обсязі 250 тис. аркушів формату А4;

впроваджено в експлуатацію електронне сховище документів страхового фонду документації

індикатор виконання: не менше 5 тестових електронних мікрофільмів страхового фонду документації завантажено до електронного сховища страхового фонду документації, розгорнутого на ресурсах інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр документів страхового фонду документації України»;

оцифровано аналогові носії документів страхового фонду документації

індикатор виконання: виготовлено електронні копії документів страхового фонду документації обсягом 50 тис. аркушів формату А4.

Пріоритет 4.

Цифрова трансформація архівів та установ страхового фонду документації в умовах війни

Суть підходу:

потреба пришвидшення цифровізації функціональної складової та розширення спектра інформаційних продуктів і послуг у сферах архівної справи та страхового фонду документації.

Основні завдання:

удосконалення системи електронного документообігу;

поліпшення ІТ-інфраструктури (за умови належного фінансування);

розширення спектра інформаційних продуктів і послуг у сферах архівної справи та страхового фонду документації.

Очікувані результати:

впроваджено модуль інтегрований в систему електронного документообігу, що забезпечує приймання на постійне зберігання електронних документів

індикатор виконання: започатковано приймання електронних документів на постійне зберігання до архівів;

придбано нове комп'ютерне обладнання, обладнання з оцифрування архівних інформаційних ресурсів (за умови належного фінансування), підвищено рівень кіберзахисту інформаційно-комунікаційних систем, в яких функціонують відомчі інформаційні ресурси та зберігаються цифрові та оцифровані документи НАФ

індикатор виконання: забезпечено досягнення цілей Стратегії кібербезпеки України;

збільшено кількість автоматизованих робочих місць;

збільшено кількість електронних сховищ для зберігання архівних інформаційних ресурсів;

поліпшено та спрощено надання інформаційних продуктів і послуг у сферах архівної справи та страхового фонду документації

індикатор виконання: запроваджено єдину онлайн платформу, на якій зібрані онлайн виставки архівних установ та платформу, яка акумулює у собі часті запитання і відповіді на них, а також іншу корисну інформацію у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації, переведено в електронний вигляд послугу "Видача Дозволу на виготовлення документів страхового фонду, виробництво технічних засобів оброблення інформації і технологічного оснащення, що має відповідати вимогам технічного захисту інформації з обмеженим доступом".

Список скорочень у Звіті.

БД Реєстру ПНО – база даних Реєстру потенційно небезпечних об'єктів;
ГДА СБУ – Галузевий державний архів Служби безпеки України;
ДКР – дослідно-конструкторська робота;
ДЦЗД НАФ – Державний центр збереження документів Національного архівного фонду;
МН – Методична настанова;
МР – Методичні рекомендації;
НДІ мікрографії – Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії;
НАФ – Національний архівний фонд;
НТП – науково-технічна продукція;
НТР – Науково-технічна рада;
СФД – страховий фонд документації;
ТІ – технологічна інструкція;
ТТП – типовий технологічний процес;
Укрдержархів – Державна архівна служба України;
УНДІАСД – Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства;
ЦДАВО України – Центральний державний архів вищих органів влади та управління України;
ЦДАГОУ – Центральний державний архів громадських об'єднань та україніки;
ЦДНТА України – Центральний державний науково-технічний архів України;
ЦДАЕА – Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів;
ЦДІАК України – Центральний державний історичний архів України, м. Київ;
ЦДІАЛ України – Центральний державний історичний архів України, м. Львів;
ЦДАМЛМ України – Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України;
ЦДАГО України – Центральний державний архів громадських об'єднань України;
ЦДАЗУ – Центральний державний архів зарубіжної україніки;
ЦДККФА України ім. Г.С. Пшеничного – Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г.С. Пшеничного;
ЦЕПК – Центральна експертно-перевірна комісія